

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Zakopisale se ne uračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon števil. 50, upravnštvo števil. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski števil. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Belgrajsko pismo.

29. marca.

»Meni je za vero, vam pa za kaplansko bero« — s temi demagoškimi besedami se je minister prosvete g. Radić danes dopoldne v skupščini na odpor slovenskih poslancev hotel brati svoj predlog, da duhovniki za poučevanja verouka v šoli ne bodo smeli dobiti nobene odškodnine več, ki so jo doslej imeli pravico po zakonu vsaj terjati, čeprav so je bili redko deležni. Je pa v tem Radićevem predlogu še drugo kopito: V šoli bo smel poučevati verouk le, kogar bo vlada zato potrdila. Če bo župnik ali kaplan vladi neljub, mu bo smela enostavno zabraniti poučevanje krščanskega nauka, ki bi ga seveda poučeval zastoj. Če ne bo v kraju nobenega drugega duhovnika, ki bi bil vladi ljub, bo vlada poslala učiti krščanski nauk v šolo poljubnega učitelja, tudi ako nima kanonične misije in potrebnega izpita.

S tem je minister Radić na prikrit način v prefriganem amandmanu via facti hotel ali hoče izvesti v šoli ločitev cerkve od države. Pri tem pa si svojega svobodomiselnega načela ne upa javno izreči. Izgovarjal se je, odgovarjajoč na vehementna izjavljanja poslanca dr. Gosarja, češ da vlada noče kulturnega boja, ker je ta nepotreben. Nepotreben pa je za to, ker je ljudstvo verno. Zato tedaj vlada nima namena nastopiti proti veri. Če bi to hotela, bi to storila odkriti, ne pa s takim malim amandmanom. Pri tem je rabil demagoške besede: »Meni je za vero, vam pa za kaplansko bero.« Na to demagogijo mu je neki — sicer svobodomiseln — poslanec odgovoril: »Vam je toliko za vero kot za republiko.« In res je ravno ta izgovor ministra Radića dokaz, da je hotel katoličane pritisniti, da pa si tega na odkrit način ni upal storiti, ampak je to namero skrival v skrit amandman, da bi se pravočasno ne opazil ter bi tako ušel javni kritiki.

Javne kritike in belega dne se politika sedanje vlade sploh zelo boji. Saj smo ravno te dni tu v Belgradu imeli priliko, slišati Dalmatince, kako Radićeva stranka v Dalmaciji povsod izgublja pristaše. Ohranila jih je le še tam, kjer domači voditelji Radićevih organizacij med ljudmi še širijo stara gesla o republiki in mirotvorstvu. Demagogija je to stranko dvignila, in demagogija jo bo pokopala.

Malo drugače je z radikali. Ti imajo že precej vpliva. Vendar ta vpliv povsod pada. In to ne le v prečanskih krajih, ampak tudi v Srbiji. Ljudstvo, posebno v prečanskih krajih, vedno bolj godrnja, ker vedno bolj čuti davčne blagodat belgrajske vlade. Posebno se to pozna v Sremu, ki je po prebivalstvu večinoma sicer srbski, a ima zelo močne hrvatske in nemške manjšine. Ta res da bogati Srem je začel stokati pod težo davčnih bremen, ki pa dajo zadnje čase nanj iz belgrajskega finančnega ministrstva. Enako stoče tudi Vojvodina. Sedaj ni Slovenija več edina, ki se pritožuje. Posebno pa sremsko ljudstvo vidi — saj Srem je pred nosom Belgrada —, kako se v Belgradu z njegovim denarjem gospodari. Ali ni nekaj vnebovpijočega, če sin ministrskega predsednika znani Rade Pašić izjavlja, da naj mu vlada določi 500.000 Din mesečne apanaže, pa bo nehal s posredovanji pri državnih liferacijah! Znani dvoboj Dragiša Stojadinović in Rade Pašić je dvignil v ljudskih masah strašen prah, večji kakor si to misli sam gospod Nikola Pašić. Danes sem se razgovarjal s preprostimi ljudstvom iz Srema, ki je srbske narodnosti in pravoslavne vere. Ta mi je dejal: »Sedaj vidim, da vsa ta belgrajska politika nič ne velja. Sedaj vidimo, kam gre naš denar. Le pojdite po železnici, pa boste videli, kako vsak srbski seljak z zanimanjem in ogorčenjem čita belgrajske liste o Radetu Pašiću. Mi sremski Srbi smo bili vedno za radikalno stranko. Mi smo vedno bili navdušeni za srbski Beograd. Sedaj nam je pa dosti te radikalne stranke, tudi na demokrate ne damo nič, ker niso nič boljši.«

Značilno je tudi, kar mi je danes rekel srbijanski kmet, ki je poslanec radikalne stranke. Priznal je, da njegova stranka za ljudstvo slabo dela in dodal: »Kaj hočete! Nekdaj smo med ljudstvom bili res priljubljeni, ker smo tudi res vsi idealno delali. Sedaj smo pa postali drugačni in ljudstva ne ljubimo več, kakor zaslužijo. To je resignacija srbijanskega moza, ki živi med ljudstvom!«

Tako se v teh krajih pripravlja med ljudstvom temeljit preobrat. Niti radićevske niti radikalne mase ne morejo več vzdržati pritiska iz Belgrada. Dvoletna politika Radića in Pašića tega preobrata ne bo zadržala. S tem

pa nujno gremo nasproti drugim časom in drugim ljudem. Kakor je znani govor vseučiliškega profesorja Ljube Stojanovića poln veselskega in protislovenskega duha, vendar tudi on znači preobrat v mišljenju srbske inteligence: tudi on govori za avtonomijo.

Značilno pri vsem tem pa je to le v tem govoru: On pledira tako: »Ako smo država Srbov, Hrvatov in Slovencev, morajo v vlado tudi Slovenci. Toda iz Davidovićeve vlade vemo, da Slovenci, kadar so v vladi, nikdar ni-

majo v svojih resorih pred očmi interesov cele države, ampak vidijo pred seboj le »svojo ubogo in zanemarjeno Slovenijo, v kateri v vsaki vasi gori električna luč.« Ker pa Srbi tega ne trpimo, dajmo Slovencev, da se bodo vladali sami, pa s tem preprečimo, da bi kdo zanemarjal Srbijo. Ta argumentacija je za Srbe razumljiva, jaz tega Jovanoviču ne zamerim, tem manj, ker je s tem dal lepo spričevalo našim poslancem.

Vse to pa kaže, da njihov boj ni zaman!

Radićevci in radikali sprejeli proračun.

NARODNA SKUPŠČINA SE ODGODI DO 5. MAJA. — REŽIM RADE PAŠIĆA. — NOVE KOMBINACIJE. — PAŠIĆ NE ZMORE VEČ POLOŽAJA. — VLADA ŠIRŠE KOALICIJE.

Belgrad, 30. marca. (Izv.) 13 milijardni proračun je radikalno-radićevska vladna večina s 186 glasovi proti 90 danes ob 2 sprejela in s tem naložila na upogojen hrbet izmučenega ljudstva težko, če ne sploh pretežko breme. Takoj nato sta Pašić in Radić lepo v sporazumu odgodila skupščinske seje kar do 5. maja. To neprestano odlaganje skupščinskih sej je zelo značilno za seljaško demokracijo in za angleški parlamentarizem, ki ga Radićeva stranka v javnem življenju tako rada propoveduje. Namesto parlamentarne kontrole se uvaža kabinetno in zakulisno izigravanje najelementarnejših principov demokracije in parlamentarizma. Od ljudstva izvoljenim zastopnikom se jemlje možnost udejstvovanja in izvrševanja njihovih dolžnosti v obliki blagor. Seljačka vlada beži pred parlamentom, ker je njeno delovanje tako, da se mora bati javne kritike in javne kontrole. V tem oziru prednjači sedanja vlada pred vsemi, kar smo jih imeli. Zato ni čudno, če se sedanja vlada ime-njuje režim Rade Pašića. Da pa Rade Pašić mora bežati pred javno kontrolo, je razumljivo. Vzrok je jasno povedan v že objavljeni interpelaciji opozicije o delovanju in mastnih zasluhkih sina predsednika vlade. Izjava, ki jo

je pred današnjo sejo v lastnem imenu in v imenu opozicije, izvemši seveda sam. demokratov, prečital Ljuba Davidović, dobro in natančno ilustrira stanje v naši državni politiki: korupcija, nezakonitost sta glavni označbi.

Celo močne države z dolgoletno tradicijo bi težko dolgo dobo mogle prenašati tako stanje, tem težje ga prenaša naša mlada država. Dolgo to ne sme in ne more več trajati. To je mišljenje vseh, ki ne mislijo samo na lasten žep, marveč imajo pred očmi dobrobit držav in izmučenega ljudstva.

Že včeraj smo povedali, kaj misli Radić in Pašić doseči z odlašanjem skupščinskih sej. Danes je treba samo naglasiti, da dobro informirani krogi trdijo, da so tudi odločilni faktorji v državi prišli do prepričanja, da je v svrhu konsolidacije razmer in zboljšanja težkega stanja potrebno storiti krepke in odločilne poteze. Isti krogi zagotavljajo, da je odločilnega nastopa pričakovati v bližnji bodočnosti. V zvezi s tem, govore razni resni in dobri politiki o najrazličnejših kombinacijah. Predvsem se govori o kombinaciji razširjene vladne koalicije, kateri naj bi načeloval človek, ki bi dajal drugačne garancije, kakor jih daje Pašić s svojo pogubonosno okolico.

Značilna izjava opozicije o politiki RR.

PREOBREMENJEVANJE LJUDSTVA. — GOSPODARSKA KRIZA. — BREZPOSELNOST. — VLADA ZAPRAVLJA. — PROTI KORUPCIJI. — AFERA PAŠIĆEVEGA SINA. — OČE PAŠIĆ MOLČI. — PUCELJ IN KELEMINA GLASUJETA ZA NOVE DAVKE. — ZERJAVA NI BILO ZRAVEN.

Belgrad, 30. marca. (Izv.) Današnja skupščinska seja je bila izredno živahna in dobro obiskana. Opazilo se je samo to, da je manjkalo precejšnje število radikalov, ki so se od strani od seje, da ne bi bilo treba glasovati za proračun in da bi imeli na ta način lažje stališče pred volivci. Radićevi poslanci pa so bili zbrani polnoštevilno. Po govorih poslancev demokrate Grola, hrvatskega federalista Zaniča, demokrate Sečurova, je bila lista govornikov zaključena. Finančni minister Stojadinović je kratko ponovil potek razprave, na kar se je prešlo na glasovanje. Ob splošni pozornosti in miru je pred glasovanjem dobil besedo v imenu demokr., Jugoslovanskega, muslimanskega in zemljoradniškega kluba Ljuba Davidović in je prečital sledečo izjavo:

»Proti 12 in pol milijardnemu proračunu glasujemo predvsem zato, ker bo tako ogromna vsota izčrpala gospodarsko moč našega ljudstva. Naše ljudstvo je z javnimi bremenami preobloženo preko najvišje mere, ki jo more prenašati. Ta proračun postaja zakon v času, ko glavni proizvajalec in gospodarski steber države — kmet ne more več vnovčiti plodov mučnega dela in pada v težko bedo, ko industrialec, ki še niti ni dobro pričel razvijati svoje delavnosti, mora delo ustavljati, ko trgovec ves v skrbi stoji prekrizanih rok v svoji trgovini, ali pa izroča ključne sodišču, ko so se tisoči delavcev vrgli v brezposelnost in so brez kruha, ker tovarne nimajo dela, pa tudi država sama jih odpušča iz svojih podjetij.

Naša vlada ne razume in ne uvidi krize, ki davi celokupno državo. Namesto da bi se varčevalo, da bi se olajšala bremena, pa Pašić in Radić stavljata stotine novih milijonov na vpognjene hrbe in trošila za potrebe, ki niso nujne in neobhodne. V svoji službi vzdržujeta celo armado nesposobnih in pokvarjenih strankarskih agitatorjev.

Vlada pozablja, da je največja nevarnost vsled materialno težkega položaja razpaljeno nezadovoljstvo, katerega ne more nobena sila na svetu vdušiti.

Kljub vsem našim iskrenim opominom in opravičnim kritikam je vlada v finančnem odboru zmanjšani proračun ponovno povečala

z amandamenti, ki so požrli vse, kar se je privarčevalo. Mnogi in številni amandamenti so se skupščini predložili v poslednjem trenutku in se niso proučili niti v finančnem odboru, ker je vlada temu nasprotovala. Niti sama narodna skupščina ni imela časa, da bi jih mogla prečitati. S temi amandamenti se menjajo celo zakoni o sistemu uprave, o ureditvi države in o pravnih odnosih. Posebno v agrarni zakonodaji se je ustvaril globok nered.

Poleg deficita se v proračun uvaža popoln kaos v državno upravo. Vse finančni zakon in vsi amandamenti brez dvoma dokazujejo, da Pašić-Radićeva vlada ne spoštuje niti uprave niti zakonov, da ruši parlamentarni sistem, da se igra z ljudskim predstavništvom in je svojo voljo postavila nad vse. Varna pred vsako odgovornostjo vsled suženjske poslušnosti večine, je vlada v naši državi ustanovila oligarhističen absolutizem 18 ljudi, iz katerih je sestavljen ministrski svet.

Glasujoč proti temu proračunu, dvigamo isti črni svoj glas proti režimu grozovite korupcije, ki jo Pašić in Radić s svojimi ministri trpita, še celo več, da ničesar ne podvzema proti njej in jo ščitita.

Val korupcije je zajel samo vlado. Sin predsednika vlade je obtožen pred sodiščem in javnostjo, da je trgoval z državnim blagom in čeki in da je na tak način zaslužil ljudski denar. Namesto, da bi na našo interpelacijo o tej sramotni aferi čimprej odgovorila, da opere s sebe sumnje in umiri razburjenost javnega mišljenja, se vlada pripravlja, odločiti seje narodne skupščine za dalj časa.

S svojim glasovanjem proti proračunu in proti politiki tako zvanega sporazuma, pozivamo ljudstvo kot najvišjega sodnika, da izreče svojo sodbo. Ta sodba se že jasno čuje: Ljudstvo obsoja današnji režim. Sodba ljudstva je brez apela.

Ko je Davidović prečital izjavo, je žel velikanski aplavz in odobravanje. Med vladno večino pa se je jasno opazila mučenost položaja, v katerem se vladna večina nahaja. Potrlost je bila splošna.

V imenu samostojnih demokratov je Gri-sogono prečital izjavo samostojnih demokratov, v imenu HFSS pa poslanec dr. Zanič,

Nato se je pričelo glasovanje. Vladna večina je s 186 glasovi proti 90 glasovom opozicije sprejela proračun z vsemi novimi bremenami in vsemi predloženimi amandamenti. Vsi slovenski poslanci so glasovali proti proračunu, razen Pucelja in Keleminca, ki sta glasovala za proračun, in poslanca Žerjava, ki ni smatral za potrebno priti k glasovanju, kakor tudi ni smatral za potrebno udeleževati se važnih razprav o tem proračunu.

Poslanec Angelinović je v imenu opozicije predlagal, da se naj vrši prihodnja skupščinska seja takoj dopoldne ob petih, da se določi dnevni red prihodnje seje. Skupščina naj dela naprej, ker so na dnevnem redu važna vprašanja. Nikakor pa ne gre, da bi se skupščina odlagala.

Nasproti temu pa je v imenu vladne večine predlagal podpredsednik narodne skupščine, da naj se vrši prihodnja seja dne 5. maja in naj se šele tedaj določi dnevni red prihodnje seje. Vladna večina je ta predlog sprejela in s tem so se skupščinske seje odložile.

Seja Jugosl. kluba.

POBITOST MED RADIKALI IN RADIĆEVCI.

Belgrad, 30. marca. (Izv.) Popoldne so se vršile seje skoro vseh parlamentarnih klubov. Tudi Jugoslovanski klub je imel sejo, na kateri se je predsednik kluba zahvalil poslancem za vestno delo tekom debate o proračunu. Obenem je klub sklepal o delovanju poslancev za časa odgoditve skupščine.

Radićevi poslanci so imeli popoldne sejo, na kateri so padli težki očitki na Radićev naslov. Zlasti so poslanci obsojali, da se seje odgode, ne da bi skupščina razpravljala o važnih stvareh, ki so na dnevnem redu. Med Radićevimi poslanci je opaziti veliko nezadovoljstvo. Radić je imel polne roke dela, da je pomiril svoje poslance, ki so tudi pozneje v zasebnih razgovorih nadaljevali z zabavljanjem na sedanji režim. Iz razgovorov z Radićevimi poslanci se čuti, kako so potrpi, ker morajo nositi vso odgovornost za dela vlade, ki so naravnost proti življenjskim interesom hrvatskega in slovenskega ljudstva.

Tudi med radikali ni vladalo najboljše razpoloženje. Jasno je, da tudi radikalnim poslancem kljub koristim, ki jih prinaša proračun srbskemu narodu, ni prijetno iti pred svoje volilce radi neznanega stanja, radi nezakonitosti in strahovite korupcije, ki še nikdar ni bila taka, kakor je danes.

Zvečer je večina poslancev zapustila Belgrad.

Belgrad, 30. marca. (Izv.) Fin. ministra bo jutri sprejel kralj v avdienci, da bo predložil proračun v podpis.

Šahovski turnir.

Zmagovalec na turnirju je bil Dunajčan Spielmann. — Tretjo nagrado je prejel Slovenec Ljubljane dr. Milan Vidmar.

Semmering, 30. marca. (Izv.) Za izid današnjih iger je vladalo povsod prav izredno zanimanje, ker bo odigrano danes zadnje kolo in so se napeto pričakovali rezultati posebno ob boljših igralcih. Glavno zanimanje pa je bilo za igro med Spielmannom in Aljehinom. Spielmann je proti koncu ponudil Aljehinu remis, katerega je Aljehin sprejel in Spielmannu kot zmagovalcu čestital. Spielmann je tako izšel v tem turnirju kot prvi zmagovalec in priboril to čast za Avstrijo in Dunaj. Na Dunaju so sprejeli vest z velikim veseljem, ker je Spielmann Dunajčan. Druge partije so končale sledeče: Dr. Vidmar je dobil igro proti Davidsonu, Reti je premagal Rosellija, Niemcović Vaydo, Tartakower Gilga, Kmoch Treybala, Rubinstein Grünfelda, partija Yates proti Tarrasch je ostala remis.

Zvečer so na svečanem banketu razdelili nagrade, ki so bile razdeljene sledeče: Prvo darilo 3500 šilingov je dobil Spielmann s 13 točkami, drugo darilo 2500 šilingov Aljehin s 12 in pol točkami, tretje darilo 2000 šilingov dr. Vidmar s 12 točkami. Četrto in peto darilo si delita Tartakower in Niemcović s 11 in pol točkami, šesto in sedmo Tarrasch in Rubinstein. Osmo darilo je prejel Reti, deveto pa Grünfeld.

ČESKOSLOVAŠKA IN POLJSKA.

Praga, 30. marca. (Izv.) Najnovejša prepoved poljske vlade o uvozu živine je napravila zelo slab utis in so se pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe s Poljsko zopet zavlekla.

Novo romunsko vladu je sestavil general Avarescu.

Po sobotni demisiji Bratianuove vlade je kralj imel več posvetovanj z načelniki strank. Predsednik nacionalistov profesor Jorga je kralju moral sporočiti, da mu ni uspelo združiti vse opozicije za sestavo koalicijske volivne vlade. Jorga je predlagal koalicijsko nacionalistov in kmetijske stranke. General Avarescu je kralju priporočil volivno vlado ljudske stranke. Voditelj kmetijske stranke Mihailake je samo podprl Jorgove predloge.

Po zadnjih vestih je kralj poveril sestavo nove vlade generalu Avarescu.

Značilne za priljubljenost Bratianuove vlade in za položaj so izredne varnostne odredbe v Bukarešti. Vsa garnizija je v pripravljenosti za alarm. Po ulicah stalno patrolirajo močni vojaški oddelki. Stanovanja in okolica članov bivše vlade so vsa močno zastražena.

Bukarešta, 30. marca. (Izv.) Kriza vlade se je rešila tako, da se je kralj odločil poveriti sestavo vlade generalu Avarescu, načelniku najslabše stranke. Ta rešitev je parlamentarne kroge silno razočarala. Najbolj so razočarani zemljoradniki, katere je romunski kraljevi dvor popolnoma briskiral. Nova romunska vlada se je sestavila takole: predsednik general Avarescu, notranje zadeve Coga, zunanja politika Mitilineu, finance Lapadatu, vojna general Mvicescu, trgovina Cuanda, kmetijstvo Negutescu, vere Goldus, pravosodje Cudalbu, zdravje Lupas, delo Brauen-Jassy, javna dela Petrovici, za Besarabijo Mitra Sergij, za Bukovino Dari-Popovici, za Sedmograško Groca.

PRVE VOLIVNE PRIPRAVE.

Med narodnimi manjšinami je nastalo veselo novega volivnega zakona veliko razburjenje. Nemci se zavedajo, da ne bodo dobili niti dva odstotka oddanih glasov in zato nobenega mandata v skupščini. Zato skuša vodstvo nemške stranke ustvariti blok vseh narodnih manjšin.

Madžari pa se pogajajo z romunsko liberalno stranko. Izvršilni odbor madžarske stranke je odobril dosedanja pogajanja in pooblastil podpredsednika Sandorja, da razgovore nadaljuje. Madžari zahtevajo 36 kandidatov na sigurnih mestih.

K IZPREMEMBI REŽIMA.

Kratko bi mogli označiti štiriletno Bratianuovo vladu takole: dala je Veliki Romuniji

nove temelje, izvršila je veliko delo, nezadovoljnost v državi pa je danes večja kot kedaj prej.

Jonel Bratianu je bil s svojim bratom Vintila Bratianu in ministrom Constantinescu diktator vlade in državne politike.

V par tednih je dobila država novo ustavo, 15. oktobra 1922 je bil v Alba Julia slovesno kronan kralj Velike Romunije in z agrarno reformo je Bratianu izvedel veliko socialno rekonstrukcijo. Ustava, kronanje in agrarna reforma so trije mejniki Bratianuove vlade.

Mnogoštevilni osnovni zakoni so dali temelj novi upravi, preosnovali šolstvo in usmerili gospodarstvo.

Bratianu je delaven in vztrajen politik z balkanskimi metodami. Kot dosleden centralist je brezobzirno pogazil staro upravo in zakonodajo novih pokrajin, ki jih je dobila Romunija po vojni. Šolstvo je ustrojil po centralističnem francoskem sistemu in v vseh panogah uprave je uveljavil neposreden vpliv Bukarešte. V agrarni reformi je sicer energično razdelil ogromne komplekse med stotisoče raznih družin, toda pravičnosti tudi tu ni poznal. Bojari so ostali pri svojem bogastvu, niti ped zemlje se jim ni odvzelo in niti z enim stavkom postave ni vlada zaščitila njihovih kmetov.

Bratianu se je pri izvedbi svojih načrtov posluževal vseh metod, tudi nasilja. Vendar bi ga njegovo vladanje samo ne označilo za krutega samopašneža, če ne bi vseh njegovih dejanj spremljala senca nasilnih volitev iz leta 1922. Tedaj je Bratianu, ki je imel v prejšnji skupščini 7 poslancev, vodil volitve. Njegov volivni aparat je dosegel uspeh, ki je celo za Balkan presenetljiv. Nič manj kot 270 Bratianujevih pristašev je bilo izvoljenih. Ta volivni boj je bil eden najtemnejših, najgrših in najusodnejših za Romunijo. Tistega nasilja Romuni niso pozabili, zato so Bratianu-ja sovražili čim dalj je vladal.

V Romuniji vlada kamarila. Bratianu ji je postal že nevaren. Proti pričakovanju ni dobil nove volivne vlade agrarec ali nacionalist ampak general Avarescu. Ta general je že ob prevratu izintrigiral vladu. Vaida-Voevod takoj ko je podpisala mednarodne pogodbe. Tedaj se je Avarescu že izkazal, da zna voditi volitve. Najbrže je tudi v sedanjih krizi tedanja izkušnja odločala...

Naše svetovno-politične smernice.

V debati o zunanji politiki naše države v nar. skupščini je poslanec dr. Hohnjec v svojem zelo opaženem govoru označil svetovno-politične smernice, ki vodijo SLS, sledeče:

V mednarodnih in meddržavnih odnosih dandanašnji dominira glavno stremenje, da se ustvari in ohrani trajni mir. Grozote svetovne vojne in njene težke posledice, ki bodo pritiskale človeštvo celo dolgo vrsto let, so med ljudmi in narodi vzbudile in utrdile željo po trajnem miru. Mir ne sme več biti samo želja, ki jo sporočamo mrtvim, marveč je zahteva, in to nujna in pereča zahteva živih. (Klici: Tako je!) Da se ta zahteva realizira, se je ustvarila vseobča mednarodna in naddržavna organizacija, koje poglavitni namen je zaježenje internacionalnega miru in internacionalne varnosti: Zveza narodov.

Najsi je zveza narodov še tako nedostopna in nepopolna realizacija tekom stoletij gojene ideje, vendar v sedanjem času najboljše sredstvo za poravnavo sporov med narodi in za stabilizacijo miru. Na tem polju si je Zveza narodov stekla že dosti zaslug, četudi njen načrt za poravnavo sporov in preprečitev vojne, takozvani ženevski protokol iz l. 1924., ni našel aprobacije najkompetentnejših držav, narodov stekla že dosti zaslug, četudi njen duh stal ob zibelki onih varnostnih in razsodišnih pogodb, ki so bile v jeseni l. 1925. sklenjene v Locarnu.

Mi smo pristaši politike Zveze narodov, ker smo pristaši ideje o evropski in vsesvetni vzajemnosti narodov. Naše stališče je, da se spori med posameznimi narodi ne smejo rešiti z vojnimi sredstvi, ker z mečem ni vedno ne pravo ne razum, marveč s sistemom mirovne, pravne in stvarne poravnave. Naše glavno načelo za sožitje ne samo poedinih oseb in stanov, marveč poedinih narodov in držav se glasi: solidarnost. V solidarnosti narodov, v pravnem redu in medsebojnem sodelovanju je rešitev Evrope in njenih držav. Ako se bodo posamezne države dale voditi vsaka izključno od neizprosnega nasledovanja lastnih koristi brez ozira na pravice in interese drugih, ako bodo poedine države ali bloki držav, ki se sedaj snujejo na vse strani, hotele proti drugim izvajati principe političnega in gospodarskega imperializma, ako ne bodo vse države poudarjale in v dejanjih pospeševale to, kar je vsem skupno, potem je Evropa na potu do prepada, iz kojega za njo in njene narode ni rešitve. Svetovna vojna je Evropo v gospodarskem oziru podjarmila Ameriki, od koje bo morala ostati odvisna celo dolgo vrsto let, dokler ne bo plačala svojih dolgov. Ako bi ne bilo drugih motivov, bi že solidarizem slabih moral posamezne države povezati med seboj in združiti v višjo med- in naddržavno celoto. Ne gre za to, kako se ta višja celota imenuje, ali Zedinjene države Evrope ali Panevropa ali kakorkoli že. Gre za to, da v vseh evropskih narodih prodir in zmaga ideja solidarnosti evropskih držav kot mesijanska ideja, brez katere se ne da rešiti Evropa in supremacija njene kulture v svetu. (Klici: Tako je.)

Za sedaj ni druge organizacijske oblike za Zedinjene države v Evropi in na svetu, nego Zveza narodov. Zato mora tej Zvezi veljati ne samo naša simpatija, marveč tudi vsa naša podpora. Naloga naše države in njene zunanje politike mora biti, da se Zveza narodov ojači, da se njena avtoriteta okrepi ter da se njene metode uporabljajo pri ureditvi odnošajev med državami in pri poravnavi sporov, ki se pojavljajo med narodi. Mi smo si v svesti, da Zveza narodov še ni dosegla onega štedija v razvoju, ki bi omogočeval večje uspehe na potu do njenih visokih ciljev. Baš na zadnjem zasedanju tega društva v mesecu marcu tekočega leta smo videli, da se je pojavila v tem društvu nekaka kriza. Upamo, da temelji društva niso tangirani in da se ta kriza tiče samo konstitucije Zveze, katero je treba reformirati v demokratičnem smislu. V tem oziru moramo obžalovati zlasti, da vsled abstinence Rusije od tega najvažnejšega mednarodnega foruma slovanski interesi na svetu niso tako zaščiteni, kakor bi bilo potrebno ter koristno za nas Slovence, pa tudi za mir v Evropi. Težko bo dalje prenašati anomalijo, da v svetu Zveze ni nobene slovanske države kot stalne članice. Ze iz tega razloga je treba nujno podpirati kandidaturu Poljske za mesto v svetu Zveze. Nemčija bi bila veliko boljše dokumentirala svoje miroljubje, ako bi se pri prijavi svojega vstopa v Zvezo ne bila protivila zahtevi Poljske. (Klici: Tako je.) Tako je pa ne samo pri slovanskih, marveč tudi pri drugih državah ostal vtis, da Nemčija s svojim vstopom v Zvezo nima toliko v mislih splošni evropski cilj pomirjenja, kolikor separaten svoj namen, ki se tiče verzijske in drugih mirovniških pogodb in njih eventualne revizije. (Pritrjevanje in ploskanje na levici.)

Nedostatki, na katerih še sedaj trpi Zveza narodov, so rodili pri nekaterih narodih tendenco izven okvirja Zveze rešiti vprašanje varnosti s posebnimi pogodbami. Tako so nastale varnostne in razsodišne razmere med državami, ki so jih zaključile, ter ne bodo ostale samo na papirju, bodo v istini jamstvo miru v Evropi. Mi jih iz tega razloga

iskreno pozdravljamo ter kličemo: Vivant sequentes! Naj sledijo drugi Locarni, osobito v srednji in južnovzhodni Evropi. Češkoslovaška si je zagotovila svoj mednarodni položaj z raznimi varnostnimi, arbitražnimi in prijateljskimi pogodbami z drugimi, zlasti s sosednimi državami. Dr. Beneš je v svojem članku v londonskem listu »Morningpost« 12. marca t. l. izjavil, da je težnja Češkoslovaške, da tudi njeni odnosi do Ogrske dobijo značaj definitivnega mirovnega razmerja.

Naš gospod minister zunanjih zadev dr. Ninčič je v Ženevo potoval preko Rima, iz Ženeve pa se je vrnil preko Pariza. Ti dve mesti, Rim in Pariz, zaznamujeta oni dve točki, okoli katerih se sedaj suče locarnski stremenje gospoda Ninčiča. Mi smo pristaši locarnskega duha, zato se radujemo, da se od njega da voditi tudi naš gospod minister zunanjih zadev. Želeli bi pa, da bi se obe točki: Rim in Pariz, spojili v eno ter da bi našo državo, Italijo in Francijo zvezala ena pogodba locarnskega stila. Želimo tudi, da se gospod Ninčič potruži locarnskemu duhu pripraviti teren tudi na Balkanu ter tako ustvariti balkanski Locarno, ki bi bil za našo državo največje važnosti. (Klici: Tako je!)

Nadaljnja izvajanja dr. Hohnjeca, tihoča se posameznih vnanje-političnih problemov, objavimo prihodnjič.

I. kongres krščansko-socialistične delavske mladine v Celju.

OD 12. DO 13. JUNIJA 1926.

Štiri leta je tega, kar se je zbrala skupina mladih delaželnih delavcev k razgovoru o mladinskem delavskem pokretu na temelju krščanskih načel. Besede so rodila dejanja in ustanovila se je še istega leta krščanskosocialistična mladinska organizacija, ki si je nadela ime po očetu krščansko socialističnega pokreta v Sloveniji »Krekova mladina«.

Začetek je bil težak. Toda Krekova mladina je najhujše težave premagala in šteje danes že lepo število podružnic. Da se vrste Krekove mladine še pomnože, predvsem pa da se organizacija notranje okrepi in ji določi smeri, je sklenilo vodstvo »Krekove mladine« sklicati v mesecu juniju t. l. I. kongres krščanskosocialistične delavske mladine. Kongres se vrši v dneh 12. in 13. junija t. l. v Celju. Prvi dan kongresa bo zborovanje zaupnikov, na katerem se bo razpravljalo o smernicah organizacije in programični resoluciji ter pripravilo vse potrebno za drugi dan. Drugi dan dopoldne bo cerkveno opravilo in za tem manifestacijsko zborovanje.

Ta dneva bosta nadvse važna za celoten krščanskosocialistični delavski pokret. Uspeh te prireditve mora biti tudi, da enkrat za vselej krščansko socialistična mladina poudari, da je tu in da je treba v pokretu z njo računati ter da je nujno potrebna.

Zaradi tega je dolžnost nas vseh, da skrbimo, da bo čim večja udeležba, ki bo podkrepla naše stremenje in gibanje, da postane krščanskosocialistični delavski pokret po svoji mladini eden najvažnejših činiteljev našega javnega življenja.

Na delo in svidenje v Celju meseca junija 1926!

Beleške

△ »Pomembno zborovanje« se je vršilo v Ljubljani v nedeljo. Bilo je to zborovanje namenjeno enotni fronti »narodnega delavstva«, ki ga vodijo SDS in NSSZ. Zato je popolnoma razumljivo, da so govorniki videli glavnega sovražnika delavstva v Marxovem internacionalizmu in krščanskem socializmu, ki jim pomenja »suženstvo duha in podreditve lastnih delavskih interesov interesom cerkve.« Škoda, ki jo »črna in rdeča fronta« povzroča delavstvu, je res neizmerna. Zato je skrajni čas, da se delavstvo usuzni voditeljem, ki imajo dobro zvezo s kapitalom. Delo zaboljšanje socialnih razmer pa so formulirali po sledečih smernicah: v boju za doseg gospodarske demokracije si je treba osvojiti načelo narodnosti; dolžnost delavca pa je, »da se zaveda stanovskih dolžnosti, da se prilagodi realnim (kapitalističnim!) razmeram v naši državi ter se obrne k pozitivnemu delu pod zastavo »Narodno strokovne zveze«. Stara pesem, ki jo imajo vedno pripravljeno za delavstvo oni, ki jim narodnost le toliko pomeni, kolikor se da z njo in v njenem imenu delati »primeren dobiček« Res pomembno zborovanje za pristaše gospodarske demokracije. Pa nadvse žalostno za slovensko delavstvo, ki ga snubijo samo takrat, kadar je stiska za glasove. Tisočkrat bolj žalostno pa, kadar se vsede na lim zastopnikom liberalne velekapitalistične buržoazije.

Ne izpušajte iz spomina

da kupite ta teden najceneje oblačila in perilo pri trdnji Drago Schwab, Ljubljana, ki prizna vsakemu kupcu na svoje nizke cene še

15 oziroma 20% popust!

Dr. Ramek v Pragi.

Praga, 30. marca. (Izv.) Kanceler dr. Ramek je danes jutraj prispel z avstrijsko delegacijo na Wilsonov kolodvor. Na kolodvoru ga je pozdravil v imenu predsednika Masaryka dr. Samal. V zastopstvu vlade je bil tudi zunanji minister Beneš. V imenu avstrijskega poslanstva v Pragi ga je sprejel poslanik dr. Marek. Dr. Beneš in dr. Marek sta sprejela kancelerja v salonskem vozu, nakar sta ga spremlja v salonsko čakalnico, kjer so se vršili uradni pozdravi raznih zastopstev. Za tem se je dr. Ramek odpeljal v mesto. Pred kolodvorom je bilo zbrano številno občinstvo, ki je avstrijskega kancelerja pozdravljalo.

Praga, 30. marca. (Izv.) Prihod kancelerja dr. Rameka pozdravljajo vsi listi, tako vladni kakor tudi opozicijski. Obisk Ramekov v Berlinu smatrajo kot samoobsebi razumljiv akt vljudnosti in njegove izjave v Berlinu se komentirajo z zadovoljstvom. Njegovo politiko, ki si je tekom kratkega časa priborila dovolj uspehov, označujejo kot edino primerno za ustvaritev prijateljskih odnošajev med Češkoslovaško in Avstrijo. Splošno se poudarja, da je največ pripomoglo do ustitvitve prijateljskih vezi dejstvo, da se je vprašanje priklonitve Avstrije k Nemčiji umaknilo v ozadje. — »Češkoslovaška Republika« objavlja ob prihodu dr. Rameka uvodni članek, kateri končuje z besedami: »Srednja Evropa mora biti srečna, da jo vodijo državniki, ki so tako prožeti mirovnih idej. Med Prago in Dunajem že dolgo ne obstoji več ono sovraštvo, ki je bilo za časa vlade Habsburžanov. Ravno nasprotno, prijateljski stiki so od dne do dne bolj prijateljski, kakor to diktira obema državama potreba skupnega življenja.« Venkovci, glasilo agrarne stranke, pravi, da je obisk dr. Rameka nov dokaz za trezno in realno politiko. Zvezni kanceler bo sprejet v Pragi z odprtimi rokami. »Česke Slovo« naglašja, da mora biti obisk pomemben korak za nadaljnje čine medsebojnih prijateljskih zvez med obema državama.

KOMUNIST ZMAGAL V PARIZU.

V nedeljo so se vršile v Parizu naknadne volitve za državni zbor. Z malenkostno večino je zmagal komunist proti desničarju. Ta zmaga je hud udarec za fašistovsko-nacionalistično gibanje na Francoskem.

NOV PADEČ FRANKA.

Pariz, 30. marca. (Izv.) V finančnem oboru je podal minister Peret izjavo, da bo v dveh do treh dneh zopet sledil padec franka, katerega pa ne bo mogoče uspešno parirati, ako se ne začne takoj posvetovanja o finančnih predlogih.

Vprašanje

narodnega poslanca Brodarja na gosp. ministra financ v zadevi zamenjave bivših avstrijskih novčanic.

Gospod minister!

Ob slovensko-italijanski meji Sorica — Planina se zaradi svoječasne italijanske okupacije ni mogla izvršiti zamenjava prejšnjih avstrijskih novčanic v dinarje ter se je odložila do končne ureditve meje.

Ze je preteklo eno leto, odkar je med nami in Italijo meja definitivno urejena, a zamenjava novčanic se še danes ni izvršila.

Z ozirom na navedeno, mi je čast staviti naslednja vprašanja:

1. Je-li gosp. ministru ta zadeva znana?
2. Ali je gosp. minister voljan podvzeti takoj vse potrebne korake, da se zamenjava bivših avstrijskih novčanic v dinarje čimprej izvrši?

Prosim za pismeni odgovor.

Belgrad, dne 27. marca 1926.

Janez Brodar,
poslanec.

Briand znova preglasovan.

Med razpravo o dvanajstih na april je prišlo do precejšnjih nemirov vsled predloga, ki ga je stavil komunist Berthson, da se črta 1 milijon vojnih kreditov, ki so določeni za vojsko v Siriji in Maroku. Dasi je Briand sam govoril za predlog, je zbornica sprejela komunističen predlog z 268 proti 265 glasovi.

To glasovanje je značilno, ker je skupščina takoj pristopila k razpravi o finančnem zakonu in je že itak zelo malo upanja, da bi vlada dobila večino za svoj načrt.

PETROLEJSKI VRELCI NA ČESKEM.

Praga, 30. marca. (Izv.) Listi poročajo, da so na češko-avstrijski meji pri Hohenau, Ebersburgu in v Bernherbst dolini odkrili velike petrolejske vrelce. Vacuum Oil Company se je za to najdbo takoj zanimalo in je odpisala na te kraje takoj svoje inženere, da ugotove vrednost teh vrelcev.

POŽAR V LONDONU.

Berlin, 30. marca. (Izv.) Listi poročajo iz Londona, da je nastal požar v Cerceshallu v bližini Chetheral, ki so ga komaj mogli omejiti. Napravil je zelo veliko škodo. Londonska policija namerava uvesti posebno požarno službo, ki bo imela nalogo omejiti število požarov.

Dnevne novice

Samo še danes

★ **Obnovitev naročnine** bodi o pričetku II. četrtletja prva skrb vseh cenj. naročnikov, ki plačujejo naročnino za »Slovenca« četrtletno ali mesečno. Kdor nima pri rokah »Slovenčev« položnice, naj jo zahteva po dopisnici ali pa pošlje naročnino po uradni položnici, ki jo dobi za 25 par na vsaki pošti.

★ **Oglase za velikonočno številko**, ki izide v soboto jutraj, sprejema uprava do petka opoldne. Le najnujnejši oglasi se morejo oddati še popoldne do štirih. — Velikonočna številka »Slovenca« izide v znatno zvišani nakladi in se bo čitala skozi štiri dni, vsled česar bo posebno prikladna za objavo oglasov raznih trgovskih in obrtniških podjetij.

★ **Osebnosti**. Pri narodnem muzeju v Ljubljani je postavljen za ravnatelja s pravicami uradnika 3. skupine I. kategorije dr. Dragotin Lončar, prosvetni nadzornik v Ljubljani, uradnik v 4. skupini I. kategorije. — Dr. Srečko Golar, uradniški pripravnik v 9. skupini I. kategorije pri finančni prokuraturi v Ljubljani, je potrjen za stalnega uradnika. — V 5. skupino I. kategorije je pomaknjen Anton Burger, ravnatelj in profesor gimnazije v Kočevju. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani je postavljen za uradnika v 2. b skupini II. kategorije Jernej Schmanta, višji revident istega ravnateljstva. — Odlikovan je z redom sv. Save III. vrste Anton Cerar-Danilo, član narodnega gledališča v Ljubljani. — Premešeni so: višji davčni upravitelj Josip Pichler pri davčnem uradu v Slovenski Bistrici za višjega davčnega upravitelja in šefa davčnega urada v Celju; davčni upravitelj Ludovik Jutraš pri davčnem uradu v Marenbergu za davčnega upravitelja in šefa davčnega urada v Slovenski Bistrici; davčni asistent in kontrolor Viljem Vouk pri davčnem uradu v Kozjem za davčnega asistenta in vodjo davčnega urada v Marenbergu. — Dr. Konstantin Konvalinka je imenovan za okrožnega zdravnika v zdravstvenem zastopu v Toplicah na Dolenjskem. — Reaktiviran je bivši tajnik okrajnega glavarstva v Logatecu Teodor Budin in prideljen v službovanje okrajnemu glavarstvu v Visokem pri Sarajevu.

★ **Umrl** je pri Sv. Križu pri Litiji (v Tihoboju) Franc Jelšev, star 90 let.

★ **Škrat** nam je sedmi odstavek včerajšnjega uvodnega članka popolnoma izkvaril. Odstavek bi se moral glasil: Žerjav se v članke cinično norčuje iz ubogih duhovnikov: »Po obilnem (!) kosilu in ob cigari se razgovarjajo in debelo (!) režijo (!) ... Tako more pisati res samo dostojen in iskren prijatelj cerkve in duhovščine? Ali ne?!

★ **Občni zbor** delniške stavbinske družbe Union v Ljubljani se iz formalnega vzroka ni mogel vršiti dne 20. marca, ker je bilo vabilo na občni zbor v »Službenih novinah« prepozno objavljeno.

★ **Promociji**. Na Dunaju je bil promoviran 16. marca za doktorja prava g. Matko Hafner, koroški Slovenec, doma iz Bistrice pri Pliberku. Mladi doktor se baje naseli v Celovcu. Tako bodo dobili koroški Slovenci tudi v tej stroki svojega zastopnika. — Dne 27. marca je promoviral za doktorja prava na zagrebški univerzi g. Emil Stefanovič, odvetniški kandidat v Mariboru.

★ **Od 1. aprila** dalje dobite vse vrste kleklanih čipk po na novo znižanih cenah v prodajalni Osrednje čipkarske zadruge v Ljubljani, Pod Trančo 1.

★ **Občni zbor** delniške stavbinske družbe Union v Ljubljani se iz formalnega vzroka ni mogel vršiti dne 20. marca, ker je bilo vabilo na občni zbor v »Službenih novinah« prepozno objavljeno.

★ **Promociji**. Na Dunaju je bil promoviran 16. marca za doktorja prava g. Matko Hafner, koroški Slovenec, doma iz Bistrice pri Pliberku. Mladi doktor se baje naseli v Celovcu. Tako bodo dobili koroški Slovenci tudi v tej stroki svojega zastopnika. — Dne 27. marca je promoviral za doktorja prava na zagrebški univerzi g. Emil Stefanovič, odvetniški kandidat v Mariboru.

★ **Od 1. aprila** dalje dobite vse vrste kleklanih čipk po na novo znižanih cenah v prodajalni Osrednje čipkarske zadruge v Ljubljani, Pod Trančo 1.

★ **Občni zbor** delniške stavbinske družbe Union v Ljubljani se iz formalnega vzroka ni mogel vršiti dne 20. marca, ker je bilo vabilo na občni zbor v »Službenih novinah« prepozno objavljeno.

★ **Promociji**. Na Dunaju je bil promoviran 16. marca za doktorja prava g. Matko Hafner, koroški Slovenec, doma iz Bistrice pri Pliberku. Mladi doktor se baje naseli v Celovcu. Tako bodo dobili koroški Slovenci tudi v tej stroki svojega zastopnika. — Dne 27. marca je promoviral za doktorja prava na zagrebški univerzi g. Emil Stefanovič, odvetniški kandidat v Mariboru.

★ **Od 1. aprila** dalje dobite vse vrste kleklanih čipk po na novo znižanih cenah v prodajalni Osrednje čipkarske zadruge v Ljubljani, Pod Trančo 1.

★ **Občni zbor** delniške stavbinske družbe Union v Ljubljani se iz formalnega vzroka ni mogel vršiti dne 20. marca, ker je bilo vabilo na občni zbor v »Službenih novinah« prepozno objavljeno.

★ **Promociji**. Na Dunaju je bil promoviran 16. marca za doktorja prava g. Matko Hafner, koroški Slovenec, doma iz Bistrice pri Pliberku. Mladi doktor se baje naseli v Celovcu. Tako bodo dobili koroški Slovenci tudi v tej stroki svojega zastopnika. — Dne 27. marca je promoviral za doktorja prava na zagrebški univerzi g. Emil Stefanovič, odvetniški kandidat v Mariboru.

★ **Poslovanje** denarnih zavodov na veliko soboto. Denarni zavodi na veliko soboto ne bodo poslovali, pač pa poslujejo na veliki petek normalno kakor ob delavnikih. — Društvo bančnih zavodov v Sloveniji.

★ **Švicarska delegacija** v Zagrebu. V Zagreb je prispela švicarska delegacija, v kateri se nahaja 10 profesorjev in industrialcev. Pod vodstvom profesorja Veter Arbenza bodo prepotovali našo državo. Na kolodvoru so jih sprejeli švicarski konzul, zastopnik mestnega župana in drugi. Delegacija ima v načrtu prepotovati Bosno, Dalmacijo in Črno goro.

★ **Spopad med kmeti in orožniki**. V ponedeljek je prišlo v Starem Kaštelu v Dalmaciji do spopada med kmeti in orožniki. V tem spopadu je bil ubit kmet Stjepan Svetin. Do prepira in spopada je prišlo iz političnih ozirrov. Dogodek je napravil zelo mučen vtis na vse kroge.

★ **Znani ponarejevalec** Sardi, ki je pred kratkim pobegnil iz Lepoglave, je bil v ponedeljek prijet na Reki od tamošnjih oblasti. Reške oblasti ga bodo v kratkem ponovno izročile naši policiji.

★ **Jugoslovansko-češkoslovaška liga** bo imela 22. in 23. maja v Crikvenici slavnost, katere se bodo udeležili kulturni zastopniki iz Primorja in Češkoslovaške. Namen te slavnosti je, obrniti pozornost Čehoslovakov na naše Primorje.

★ **Sestanek delavk**. V Sarajevu se je vršila konferenca zastopnic delavk v Sarajevu. Na konferenci se je ugotovilo, da je v Sarajevu okoli 5 do 6 tisoč delavk v službi v zasebnih in javnih podjetjih, ki niso organizirane. Njihov materialni položaj je zelo težaven. Posebno slabo so plačane služkinje v zasebnih hišah. Nekatere dobivajo komaj pet dinarjev mesečne plače. Izvolil se je odbor, ki bo skrbel za izboljšanje njih položaja.

★ **Utopljenka**. Dne 27. marca je rudarski delavec Tomaž Andrej plegnil iz Save pri železniški čuvajnici 377 med kolodvorom Zagorje in Trbovlje nepoznano utopljeno. — Utopljeno je stara približno 20—25 let, je srednje postave, črnih las in čedno oblečena. Gre najbrž za samomor, ker ni opaziti na njej znakov nasilnosti. Prepeljana je bila v mrtvašnico na pokopališču v Zagorju.

★ **Višje invalidsko sodišče** v Zagrebu. Z odločbo ministra za socialno politiko z dne

morete plačati naročnino na »Slovenca« dnevno izdajo za prvo četrtletje 1926, ako hočete dobiti pravico do žrebanja denarne nagrade. Na naročnine, ki bodo plačane po 31. marcu, se ne bomo ozirali. Nagrade so bile razpisane za točno plačujoče naročnike. Točen je pa le tisti naročnik, ki plačuje naročnino najmanj en mesec naprej ali pa vsaj tekom dotičnega meseca. — Položnice pošiljamo naročnikom, ki mesečno plačujejo naročnino, večinoma vsak mesec. Če bi je kljub temu kdo ne imel, lahko pošlje naročnino po uradni položnici, ki se dobi na vsaki pošti za 25 par. Treba je le povedati natančno svoj naslov in pa št. 10.650, ki jo ima »Slovenčev« uprava pri ljublj. poštni hranilnici. — Za žrebanje določeno številko prejme vsak upravičenec v času od 10. do 15. aprila in sicer ljubljanski in mariborski lokalni naročniki v naših upravah v Ljubljani in Mariboru, poštni naročniki pa vsak v svojem časopisu.

5. marca se je ustanovilo višje invalidsko sodišče v Zagrebu pri županijski oblasti s pristojnostjo za Hrvatsko, Slavonijo in Slovenijo. Poslovati je začelo dne 22. marca.

★ **Razpisane zdravniške službe**. Razpisane so službe okrožnih zdravnikov za zdravstvena okrožja Kočevje, Litija in Logatec.

★ **Dražba ribolova** v Kranju. Mestna občina Kranj bo oddala na javni dražbi v sredo, dne 7. aprila ob 10 dopoldne v občinski pisarni samostojni ribarski okraj Kokra št. 14 za dobo destih let v zakup. Tozadevni zakupni pogoji so na vpogled v pisarni.

★ **Jugoslovanska grafična razstava** v Pragi, ki jo prireja Kolegij jugoslovanskih grafikov, je preložena na 15. april. Udeležba Slovencev obeta biti dobra. Gg. umetniki-grafiki, ki svojih del še niso poslali, naj to store najkasneje do 10. aprila. Dela naj se pošljejo na naslov prof. Šantla, Tehnična srednja šola. Ker se vrši 10. aprila občni zbor udruženja, se sprejmejo dela tudi tam. Kakor je bilo že javljeno, so dopuščena tudi grafična dela v širšem pomenu besede, kakor akvareli, risbe itd. Vse brez okvirja. Zbrana dela se pregledajo v Ljubljani ter se pošljejo naravnost na Vytvarni odbor umelecke Besedy v Pragi.

★ **Noblova nagrada**. Stokholmski listi poročajo, da bodo letošnje Noblove literarne nagrade miru znatno povečane. Nagrad bo pet in vsaka bo znašala 116.959 švedskih kron, to je dva milijona dinarjev.

★ **Razglas o neizročljivih poštinih pošilkah** za mesec februar 1926 je izšel te dni in je bil razposlan vsem poštam v Sloveniji, kjer je bil razposlan za stranke občinstvu na vpogled. Naslovniki, oziroma pošiljatelji teh pošilk se opozarjajo, da pridejo v enem letu od dne tega razglašja ponje, ker bo sicer poštna uprava, ko ta rok poteče, rečene pošiljke na javni dražbi prodala, če so brez vrednosti pa uničila. Izkupiček za prodane pošiljke, oziroma

gotovina, ki bi se našla v pošilkah, ostane na razpolago upravičenim osebam še za dobo nadaljnjih dveh let, potem pa zapade v korist poštne uprave.

★ **Dostojevskij, Idiot**, roman v štirih delih je izšel. Naroča se pri Zvezni knjigarni v Ljubljani. 2059

Že veliki teden je prišel, stari Miha le ga ni vesel; vsi otroci se ga veselimo; zvečer sladki »Buddha« čas dobimo!

Ljubljana

© **Slov. glasbeno društvo »Ljubljana«**. Danes točno ob 7 zvečer v društvenih prostorih odborova seja. Radi posebne važnosti dnevnega reda prosim točne in polnoštevilne udeležbe vseh članov odbora. Podpredsednik.

© **Za doktorja prava** je promoviral na ljubljanski univerzi g. Viktor Korošec. — Iskreno čestitamo!

© **Osebnost**. Španska vlada je imenovala za častnega vicekonzula v Ljubljani g. Milka Hribarja, trgovskega zastopnika.

© **Gospo in gospodinj!** Ko rabite služkinje, oglašite se v Zavodu sv. Marte v Streliški ulici, kjer je dom za brezposelne služkinje in najboljša posredovalnica.

© **Umrli** je gdca Leopoldina Fürschuss, članica kongregacije žalostne Matere božje pri sv. Florjani. Članice kongregacije se prosijo, da se v obilnem številu udeležijo pogreba, ki bo danes popoldne ob 2 iz Gosposke ulice 10.

© **Težka nesreča pred glavno pošto**. Včeraj ob 1 popoldne se je pripeljal po Dunajski cesti Matija Kodelja, posestnik in trgovec s konji z Viča in sicer v smeri od gostilne pri »Figovcu« proti pošti. V voz je imel vprežnega iskrega konjčica, poleg njega pa je sedel na vozu konjski mešetar Vojska. Že pred trafiklo Blaž nasproti Fröhlichove hiše na Dunajski cesti se mu je začel konj plašiti in se je zagnal nato v divji tek, tako da je voz kar odskakoval po kamnitem tlaku. Ko je pri dirjal konj, katerega je skušal Kodelja z vso silo zadržati in spraviti v miren tek, pred Kreditno banko, se mu je zlomilo oje, kar je konja še bolj plašilo. Pred pošto pa je napravil konj, ravno ko ga je hotel Kodelja zaviti v Prešernovo ulico, oster pokret. Pri tem pa sta odletela oba moža v velikem loku z lahkega vozička, konj pa je divjal po Prešernovi ulici in dalje do Vodnikovskega trga, kjer se je posrečilo skupini delavcev, da so ga zadržali in ustavili. Pri padcu je odletel Vojska pod voz in je zadobil k sreči le neznatne poškodbe. Kodelja pa je priletel tako nesrečno na tla, da si je prebil lobanjo in obležal nezvesten. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Krajec, ki je bil slučajno v bližini. Nato so oba ponesrečenca z rešilnim vozom prepeljali v bolnico. Pri Vojski so ugotovili le lažje poškodbe in bo kmalu dober, stanje Kodelje pa je skoro brezupno.

© **Zastajanje paketov na ljubljanski kolodvorski pošti**. V sled pomanjkanja ambulantnih vagonov, a tudi vsled pomanjkanja za ambulantno službo potrebnega osebja zastaja paketna pošta na ljubljanski kolodvorski pošti za en ali celo več dni. Poštna uprava zna vse predobro dvigati poštne pristojbine, a za točen in vreden promet se, žal, presneto malo briga. Čas bi že bil, da se te turške prometne razmere enkrat za vselej odpravijo! — Ljubljanski trgovec.

© **Utopljenee v Ljubljani**. Včeraj dopoldne so potegnili iz Ljubljane ob zatvornici na Krakovskem nasipu truplo momega utopljeno. Na lice mesta je prišla takoj policijska komisija pod vodstvom kriminalnega uradnika dr. Fakina in pa policijskega zdravnika dr. Avramoviča. Ugotovili so, da je bil utopljenec 60 letni hlapec Matija Baukovič, ki je delal delj časa pri stavbi trdnjaki Acceto v Trnovem. Možja so pogrešali že skoro dva meseca.

© **Umrli so**: Ivan Koren, sin služkinje, 2 leti. — Boštjan Rekar, delavec, 53 let. — Marija Dolenc, posestnikova žena, 40 let. — Marcela Primc, hči davčnega izterjevalca, tri leta. — Evfemija June, v pokojena delavka tobačne tovarne, 53 let. — Terezija Rašič, zasebnica, 92 let. — Mihael Vrtašič, policijski stražnik, 43 let. — Stanko Banič, delavec, 10 mesecev. — Jakob Jakomini, sin gostača, 11 mesecev. — Ana Stupica, hči vojaškega in-

Žrebanje se bo vršilo 30. maja t. l.

ORLOVSKI STADION V LJUBLJANI.

Cena 10 Din. **Srečka št. 048918** Cena 10 Din.

za loterijo

v korist zgradbi Orlovskega stadiona v Ljubljani,

dovoljeno z odlokom ministrstva za poljedelstvo z dne 20. junija 1925, št. 22.337/1.

Žrebanje se bo vršilo na Cvetno nedeljo dne 28. marca 1926 pod državnim nadzorstvom.

Akcijski odbor za zgradbo Orlovskega stadiona v Ljubljani:

odbornik predsednik odbornik.

P. A. Č.:

Egiptovsko pismo.

Mohamedani se gibljejo.

Predstojnik mohamedanske občine v Kajri je sklical za dan 13. maja t. l. vse višje predstojnike mohamedanske vere iz celega islamskega sveta, tudi iz najbolj oddaljenih krajev, n. pr. Ab del Krima, poglavarja mohamedanov v marokanskem Rifu, kjer zdaj divja vojska mohamedancev s Španci in Francozi.

Vsi povabljeni bodo gostje velikega ulema v Kajri. Ulema je bogoslovni in pravni profesor islama. V Kajri je namreč mohamedansko vseučilišče, pravi se mu Ashar, in na tem vseučilišču so uleme profesorji.

Da bo za povabljene goste vse preskrbljeno, se je v ta namen že izvolil odbor petih mož, ki ima za to skrbeti. Vabilo pravi, da ima shod namen preresetati vprašanje, ali bi bilo umestno, da bi se zopet izvolil kalif. (Kalif je verska glava — papež — mohamedanov in naslednik preroka Mohameda.)

Najimenoitnejši kalifi so bili iz družin Omajadov in Abasidov v Bagdadu, kasneje pa turški sultani v Carigradu. Sedanji Mladoturki pa so kalifat leta 1922 odpravili in zadnjega kalifa, Abdul Medžida leta 1924 iz Carigrada izgnali. Mohamedani so zdaj že dve leti brez verskega poglavarja.

Vabilo pravi, da ta zbor verskih mohamedanskih predstojnikov ni političen in da

n. pr. Ab del Krima vabijo samo kot verskega predstojnika in ne kot političnega glavarja.

Ce bo ta zbor v Kajri spoznal za umestno, da se zopet vpostavi kalifat, se bo izmed povabljenih predstojnikov izvolila nova komisija, ki bo preresetavala, kdo naj bi se za kalifa izvolil.

Ce je to samo versko gibanje mohamedancev, ali če ima angleška vlada tukaj svoje prste vmes, se zdaj še ne more spoznati. Ker se Aglija vedno trudi, da bi imela kalifa v svoji deželi, ker ima večji del mohamedanov pod seboj in ker je stvar tako previdno načeta, kaže vse, da se je misel, sklicati mohamedanske verske predstojnike v Kajiro porodila v Londonu.

Volitev novega grškega pravoslavne patrijarha v Aleksandriji.

Preteklega leta je umrl pravoslavni patrijarh aleksandrijski, ki pa ima že dalj časa svoj sedež v Kajri, v glavnem mestu Egipta. Grška pravoslavna cerkev ima štiri patrijarhe: aleksandrijskega, antiohijskega, carigradskega in jeruzalemskega.

Ker ima patrijarh ne le cerkveno oblast, temveč večkrat tudi velik političen vpliv, se Grki v Atenah zelo prizadevajo, da bi spravili na patrijarhatski stol aleksandrijskega kakega Grka iz njih države ali pa vsaj svojega državljana, ki zdaj živi v Egiptu.

S tem pa mnogo tukajšnjih Grkov, večina Sirijancev, ki tega patrijarha za svojega po-

glavarja priznavajo, ni zadovoljnih. Prav tako ta namera tudi egiptovski vladi ni povšeči.

Po dolgotrajnem pogajanju med grško pravoslavno cerkveno oblastjo in med egiptovsko vlado so se zedinili, da je cerkvena oblast predložila vse kandidate vladi v pogled. Pred kratkim je vlada listo kandidatov cerkveni oblasti vrnila. Izmed predloženih kandidatov je državna oblast črtala tri, ki ne morejo biti izvoljeni, ker jih je vlada odklonila. Vzrokov, zakaj jih je izbrisala iz liste kandidatov, vlada ni povedala.

Z ozirom na druge kandidate, ki še pridejo v poštev, pa je vlada dne 27. februarja uradno naznanila oblastem grške pravoslavne cerkve svoje zahteve: da mora biti prihodnji patrijarh, ki bo izbran iz odobrene kandidatne liste, 1. egiptovski državljan; če pa še ni, mora takoj poprositi za državljanstvo; 2. se mora popolnoma podvreči vsem postavam države brez vsake izjeme. Če patrijarh, ki ga bodo izvolili, ne bo spolnil teh pogojev, ga državna oblast ne bo pripoznala.

Pač žalostno, da mohamedani odločujejo, kdo bo verski poglavar kristjanske grške cerkve.

Ko bi rimski papež ne bil suveren, to je popolnoma neodvisen, kakor so posvetni kralji in cesarji, bi pač tudi italijanska državna oblast, ki je navadno veri sovražna, pri izvolitvi novega papeža prav enako ukazovala kardinalom, koga da smejo za papeža voliti in kasneje, kaj sme papež delati in kako sme katoliška Cerkev vladati.

To morate čitati!

„VOIKA“ hoče pokazati za veliko noč svojo znano zmožnost, da prodaja najboljše, najmoderneje čevlje in nogavice — najceneje!

„VOIKA“, Ljubljana. Nasproti Mestnega doma

valida, 11 mesecev. — Klementina Eberhart, zasebnica, 83 let. — Filip Kočevar, zasebnik, 29 let. — Marija Kern, tkalka, 86 let. — Viktor Pire, sin rudarja, 1 in pol leta. — Rudolf Balantič, delavec, 19 let. — Rozalija Štepihar, bivša kuharica, 80 let. — Blaž Zbona, železniški skladiščni delavec, 54 let. — Leopoldina Fürschuss, zasebnica, 75 let. — Marija Stražičar, modistinja, 23 let. — Klotilda Papež, živilja, 50 let. — Ciril Oman, sin mitniškega paznika, 1 leto. — Karla Mancini, hči strugarja, 7 mesecev. — Franc Starc, sin posestnika, 2 leti. — Jožefa Primc, orožnikova žena, 23 let. — Olga Starin, hči služkinje, 1 leto. — Vladimir Burger, pekovski vajenec, 16 let. —

Kočevje

Smrtna kosa. Dne 21. marca je umrla po dolgi bolezni ga Leopoldina Schädingerjeva, soproga po Kočevskem splošno znanega Auerspergovskega gosdarskega svevnika Rudolfa Schädingerja.

Premestitev. V ponedeljek 22. marca je zapustil Kočevje predstojnik davčne oblasti g. Ignacij Sirca, ki je premeščen v Belgrad k glavni kontroli. — Vestnemu in pravičnemu uradniku ter vrlému družabniku g. Sirca želimo, da bi bil na svojem novem službenem mestu vsestransko srečen in zadovoljen!

Cajanka. V sredo 24. marca je priredila Kočevska čitalnica čajanko s poljudnim predavanjem g. prof. dr. Ilica o Parizu. G. predavatelj je s pomočjo skioptičnih slik zanimivo opisal današnje življenje v Parizu. Ko smo gledali sijajne spomenike francoske kulture, smo morali nehote občudovati francosko požitvalnost in globoki smisel za umetnost.

Maribor

□ **Cerkvena opravila** se vrše v Velikem tednu v stolnici po sledečem redu: V sredo, četrtek in petek se pojejo ob 15. uri žalne jutranjice. — Veliki četrtek: začetek sv. opravila ob pol 10, in sicer škofova pontifikalna sv. maša, blagoslovljenje sv. olj, slovesno sv. obhajilo, prenešenje Najsvetejšega v Križovo kapelo, umivanje nog. Ob 18. litanije trpljenja Gospodovega v Križevi kapeli. — Veliki petek: začetek ob 8: branje trpljenja Našega gospoda Jezusa Kristusa po sv. evangelistu Janezu, ob pol 9 počestjenje sv. Križa, prenešenje Najsvetejšega v božji grob. Ob 17 zadnja postna pridiga, sv. križev pot in litanije trpljenja Gospodovega pri božjem grobu. — Velika sobota: začetek ob pol 8: blagoslovljenje ognja pred cerkvijo, blagoslovljenje krsne vode, okoli 9 sv. opravilo. Ob 18 slovesno Vstajenje s procesijo okoli cerkve, zahvalnica »Te Deum«. — Velika noč: ob 6 mesto pridige tiha sv. maša, nato blagoslovljenje velikonočnega jagneta; ob polsedmih peta sv. maša. Ob pol 10 slovesna pridiga, ob 10 škofova pontifikalna sv. maša, ob koncu apostolski blagoslov. Popoldne ob 17 pridiga, slovesne večernice in darovanje za farne uboge.

□ **Sveti obred umivanja nog** bo izvršil prevzvišeni vladika lavantinski letošnji veliki četrtek pri dvanajstih starčkih, katerih imena so: Janez Berglez, 78 let; Janez Drevenshek, 64 let; Stefan Feigl, 64, Jurij Gorjup, 72; Janez Karmel, 73; Anton Konečnik, 76; Jakob Mahanje, 87; Filip Rodošek, 81; Anton Schel, 75; Jožef Serbela, 76; Janez Škof, 73 in Matija Zmavc, 69. Skupna starost teh »apostolov« znaša 888 let.

□ **Redka slavnost planince.** Ob priliki 25. rednega obnega zbora Poharske podružnice SPD v Rušah je bil odlikovan na slovesen način načelnik g. Lesjak z redom sv. Save. Ob tej slovesni priliki so mu čestitali zastopniki domačih krogov, duhovščine, šolstva in uradništva, pa tudi zastopniki oblasti. Tudi mi planinci iz Maribora se pridružujemo njegovim častilcem, ker poznamo njegovo delo in smo veseli, da se ga časti, kakor zasluži njegovo delo. G. Lesjaku pa naj njegovo veselje in delo za resno planinstvo še mnogo let krepki zdravje ter mu daje moči in razvedrila!

□ **Premestitve.** Davčnemu uradu v Mariboru je pridelen v službovanje višji davčni upravitelj g. Ferdo Kocuvan, dosedaj pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru. Od finančnega okrajnega ravnateljstva v Mariboru pa je prestavljen k davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, pisarniški oficijal g. Oroslav Rakuša.

□ **Ljudske predstave v mariborskem gledališču.** Da se omogoči širšim slojem in znanjstvu, zlasti kmečkemu občinstvu obisk gledališča, se vpriporita na velikonočno nedeljo in v ponedeljek, obakrat ob 3. uri popoldne, ljudski predstavi po znižanih cenah. V nedeljo bo narodna veseliga »Ciganica«, na velikonočni ponedeljek pa velezabavni »Zlahatni meščanci«. Ugodne zveze za zunanje goste. V nedeljo ugodne se vpripori letošnji operetni »klager« »Grafica Marica«, v ponedeljek zvečer pa priljubljena in melodiozna ljudska opera »Evangeljnik«.

□ **Zveza za tujski promet** je sklicala za 31. t. m. ob pol 11 dopoldne v palači velikega županstva sejo, ker so na dnevnem redu razna važna vprašanja, ki zadevajo tujski promet v mariborski veliki županiji. Ob tej priliki bi si dovolili to-le pripomniti: Tujski promet se pri nas ne bo mogel razviti toliko časa, dokler ne bo lepšega iz naklonjenjega postopanja z gosti od raznih upravnih, carinskih in železniških oblasti. Zato bi predlagali, da izposlu-

je zveza čim večje ugodnosti glede potnih listov, glede znižane vožnje tudi za manj kot 5 oseb v skupini, prednost pri carinjenju za goste, ki ostanejo v državi, znižanje raznih taks v drž. zdraviliščih. Poleg tega naj daje zveza navodila hotelom, gostilnam in vsej javnosti, kako se privabi s taktnejšim nastopom čim več gostov. Ker je tujski promet zelo važen gospodarski faktor posebno še v mariborski veliki županiji, motrimo s pozornostjo ta sestanek in bomo o sklepih poročali.

□ **Mestno kopalnišče** je odprto te dni v sredo, četrtek in petek od 9.—19. ure, v soboto pa do 13. ure. Ob velikonočnih praznikih je kopalnišče zaprto.

□ **Občni zbor Trgovskega gremija** v Mariboru je poleg svojega rednega poslovanja posegel prav občutno v socialno in versko življenje. Enoglasno je bil sprejet predlog, s katerim se nalaga 10 urni delavni čas v špeterijskih trgovinah, v delikatesnih trgovinah 9 in pol urni, v mlekarnah in branjarijah pa po 11 urni delovni čas. Ob sobotah je delovni čas nepretrgan od jutra do večera s presledkom 1 ure. Gotovo je, da se bo o tem odloku še govorilo. Dotaknemo naj se pa posebej enoglasnega sklepa — glede raznih praznikov. Sklenili so, da bodo trgovine celi dan odprte sledeče prazniki: Sv. Trije kralji, Svečnica, Sv. Jožef, Oznanjenje M. D., Vnebohod Gospodov, Sv. Peter in Pavel, Vnebovzetje M. D. in Brezmadežno spočetje. Med temi prazniki so veliki in od Cerkve strogo zapovedani: Sv. Trije kralji, Sv. Jožef, Vnebohod Gospodov, Sv. Peter in Pavel, Vnebovzetje in Brezmadežno spočetje M. D. Pač pa je Trgovski gremij proglasil za delovni sledeče dneve, ki niso več zapovedani: Sv. Štefan, Velikonočni ponedeljek in binkoštni ponedeljek. Pričakujemo, da bo gremij ta svoj sklep v toliko spremenil, da bo upošteval katoliške praznike in jih ne bo preurejeval. Upamo, da bo ta ugotovitev zadostovala.

Celje

□ **Trgovina Slomškove tiskovne zadruge** ima na zalogi veliko izbero velikonočnih razglednic. Priporočamo vsem prijateljem te zadruge, da se preskrbe s temi razglednicami v imenovani trgovini.

□ **O roparskem morilecu Hotku**, ki je z vso rafiniranostjo izvršil meseca februarja 1925 zahrbtni napad na Josipa Kraljiča, govori že dva dni celo naše mesto. Nekateri pravijo, da bi se kazni ne bila smela izvršiti, ker da je bil Hotko proti koncu svojega življenja resnično nor. Sicer priznamo, da je misel na usmrtež na vislicah grozna in da lahko marsikdo neposredno pred usmrtniavo znoži, pri Hotku pa menda nimamo povoda na to misliti, ker je s svojim do skrajnosti in najmanjše preciznosti izpeljano simulacijo v odločilnih trenutkih popolnoma živčno odpovedal. Tako je bilo pri razglasitvi sodbe, ko se je pričel Hotko tresti na celem telesu, ko mu je predsednik senata povedal, da bo drugi dan obešen in je iz ordinacijske sobe jetnišnice, kjer mu je bila sodba še enkrat razglašena, odšel v svojo novo celico tresoč se po celem telesu, na obrazu blede, kakor stena. Govoril sicer res ni nikako od srede julija 1925, a mu je simuliranje blaznosti ponovno odpovedalo zjutraj pred obešenjem, ko ga je spet napadel strah in je pričel trepetati. Ponoči je navadno vedno še precej mirno spal. Svojo zadnjo noč je pa preživel skrajno nemirno, je prav malo spal in večkrat jedel. Tudi nam je znano, da se je kmalu po smrti obsodbi zelo interesiral za nasvet, ali bi bila smrtna kazen odložena, ako bi se delal norega. Če povemo še to, da je hotel po neki zagrebški osebnosti neposredno pred razpravo dne 4. julija podkupiti porotnike, ne bo nikdo verjel v bajko, da je bil Hotko dejansko nor.

□ **Influenca** je v našem mestu še precej razširjena. Je sicer, hvala Bogu, bolj lahkega značaja, a so vendar v marsikateri družini skoro vsi člani bolni, tako da se morajo posamezni zdravi člani družine preživljati po gostilnah. Imamo pa tudi vreme za to. Enkrat suho in lepo, na kar se prevrže v trenutku v skrajno deževno, kateremu sledi skoro nekaj široko, ki povzroča največ prehlada in obolenja.

□ **Radljičije** je pretekli dni celjska policija aretirala Rebersak Marijo, roj. l. 1872. Izdajala se je za posestnico in sicer na podlagi nekega zemljišknjega izvlečka iz leta 1922 in pravila, da leži njeno posestvo v bližini Šmarja pri Jelšah. Na podlagi tega izvlečka je napravila pri tukajšnjih tvečki Wogg dolga za 499 Din in to že dne 1. septembra 1925. Obljubil aje plačilo do konca leta 1925. Na vprašanja pri občini, katero je navedla kot svojo pristojno občino, se je pa izkazalo, da je tam popolnoma neznan. Drugo sleparijo je hotela izvršiti dne 23. t. m., ko je hotela kot Marija Bobnič kupiti neko posestvo od Marije Rozman iz Svetine. Imela je s seboj tudi krstni list, ki se je glasil na ime Marije Bobnič. Policija pa ji je prišla še pravočasno na sled in jo oddala v tukajšnje zapore, kjer čaka zaslužene kazni. Sumi se tudi, da je izvršila še druge goljufije.

□ **Zalostni slučaj Sredovnik** hočejo nekateri fantalini izrabiti v ta namen, da zasramujejo posamezne straže, ki stoje pri različnih vojaških objektih. Tako se je prošli teden pripetilo, da so nekateri osebe, ki se igrajo s svojim življenjem, iz za grobnih spomenikov po noči zmerljavo vojaško stražo. To je skrajno ardo in nič manj nevarno dejanje, ki kaže sa-

mo na surovost in neotesanost teh predrznežev.

□ **Skrajno »ljubezniv« brat** je Iv. Šalamun, Ima mlajšega brata, kateremu je oče izročil posestvo, in to radi tega, ker je bil starejši velik nepridiprav, zapravljivec in udan pijanci, mlajši pa priden, delaven in varčen. To je Ivana tako razjezilo, da je ob neki priliki zagrabil za puško in obstrelil svojega brata na nogi tako nevarno, da so mu v bolnici morali nogo odrezati. Po tem dejanju je bil seveda Šalamun oddan v tukajšnje zapore in je bila proti njemu uvedena preiskava. V zaporu si je pa hotel z zaponko, s katero je imel pripete svoje gamaše, prerezati žile na levi roki in si je pri tem roko precej razpraskal. Oddan je bil v bolnico.

□ **Umrl** je po dolgoletni bolezni blagajnik mestne občine g. Josip Schmidl. Bil je v mestni službi nad 22 let. Smrt ga je dohitela dne 28. t. m. v javni bolnici, kamor je šel iskat zdravlja.

□ **Poduk na trgovski nadaljevalni šoli** se prične radi velikonočnih praznikov šele v petek dne 9. aprila.

□ **Radi povelje** na pošti je bil obsojen poduradnik Ivan Osamič pred tukajšnjim okrožnim sodiščem na tri mesece ječe. O slučaju smo svoječasnno že poročali. Odpiral je pisma in kradel iz njih tuje vrednote, ki so bile pismom priložene.

Koroško

Narodni mučenik.

Na Trači pri Tinjah na Koroškem je umrl na dan sv. Jožefa komaj 35 let star mož, katerega spomin se ne sme pozabiti. Pavel Miglar, p. d. Kropivnik, je bil mož vseskozi katoliški in vseskozi udan svojemu župniku, a obenem tako zaveden svoje narodnosti, da bi bil vsak čas pripravljen tudi zanjo žrtvovati svoje življenje. Četudi si je bil pred leti pri neki nesreči polomil obe nogi, so ga v vojni le še vzeli k vojakom. V Karpatih, tako je pravil, je trpel lakoto, da bi bil jedel podplate. Bil je zadet v glavo in obležal v nekem jarku, kjer je pričakoval zadnjo uro. A so ga le še našli in spravili v bolnišnico, kjer je okrevljal in se je vrnil ob koncu vojske na svoj dom. Tu se je še le iznova pričelo njegovo mučeništvo. Ko so se Slovenci umaknili iz dežele, je pridrvela oborožena Volkswehr nad Kropivnika. Kropivnik je imel še vojaško puško in se je proti tolpi branil ter je, ko so mu hoteli vdreti v hišo, vanje streljal. Junaška Volkswehr je trenutno bežala, a Miglar je vedel, da se vrnejo in je moral seve bežati tudi sam. Pol leta se je potikal in iskal zasluzka na Spodnjem Štajerskem. Medtem je vlogo Volkswehra prevzel domači Bauernbund. Kot da je razbojnik, so Miglarja naprej iskali. Nekeč mu zbolil otrok, oče pride domov ter stoji ob smrtni postelji otrokovi, ko počasi strel in krogla udari poleg očeta v steno. A mož je le še utekel. Drugič jih pride več, mož zbeži v prvo nadstropje in skoči dol ter uide v temni gozd brez jopiča, brez klobuka. Nemci so ga zapazili in streljali za njim kakor za divjačino. V teh razmerah so mu prijatelji svetovali, naj gre sam v Celovec na državno pravdnitvo; ako ga zapro, bo vsaj življenja varen v zaporu. Celovski državni pravdnik je poslušal nesrečno zgodbo vlega moža in mu je dejal: »Idite domov; vi ste se le v sili branili in poskrbeli bomo, da se vam ne zgodi naprej nič.« Dali so mu izkaznico. Osebo ga zdaj Heimatsdienst ni mogel napadati. A na Veliko gospojnico leta 1921 mu je pogorela hiša z vsem žitom in senom, kar je bilo v nji, in da bi ne dobil zavarovalnine, so ga dolžili, da je zažgal sam. Decembra meseca istega leta so mu zažgali ženino hišo, kjer je straval; gasiti ni bilo mogoče, ker ni bilo vode, a tudi ne pomoči. Starega očeta in otroke so morali spraviti pri oknih ven, da niso zgoreli. A našli so se tudi dobri ljudje, ki so mu pomagali. Sam je pravil, da pozna zločinca, ki ga hoče uničiti, a dokazati mu ne more in je molčal. Ko je zopet zidal hišo, si je mogel neke kupiti cenenejšega konja. Ko je vozil z žage deske, prišel je Heimatsdienst ter mu vzel še konja, češ, da je ukraden. Ko so častniki Heimatsdiensta imeli iz slovenskih občin ukradene konje, se pa nihče ni zgnal. Sosedje so mu svetovali, naj proda obe posesti in naj odide ter si drugod kaj kupi, ali Miglar je preveč ljubil svoj dom, svoj domači kraj. Poguma ni izgubil; priden ko mravlja je upal, da se v nekaterih letih zopet vse uredi in pomiri. Zdaj mu bo Bog vse uredil in povrnil vrlému možu, kar je pretrpel. Naj mu bo časten spomin na Koroškem.

□ **Osemdesetletnica.** Dne 28. marca 1926 je dosegel v Celovec 80. leto življenja tamošnji stolni prošt g. Gvidon Bittner. Rojen je bil dne 28. marca 1846 v Neumarktu na Zg. Štajerskem, posvečen je bil v mašnika dne 26. maja 1868. Bil je župnik v Trbižu in Beljaku, 4. avgusta 1894 je postal stolni kanonik in župnik v Celovec, leta 1910 je bil imenovan za apostolskega protonotarja, dne 10. julija 1913 za infuriranega stolnega prošta v Celovec, po smrti slovenskega stolnega prošta Antona Müllerja, ki je umrl 15. decembra 1911. Znan je mnogim slovenskim duhovnikom, ki so pod njim ali z njim službovali. Letos, koncem februarja in marca, se je udeležil romanja iz Beljaka v sveto deželo, čisto zdrav in čil. Se na mnoga leta!

□ **Smrtna kosa.** V Podklancu, župnija Črneče v Mežiški dolini je umrl dne 25. marca po kratki mučni bolezni naš vrli somišljenik g. Benedikt Pitino, p. d. Robin, v 58. letu starosti. Zbolel je na hudi pljučnici. Bil je vzoren gospodar, dober sosed, mnogoleten odbornik in občinski svetovalec občine Tolstivrh, odbornik Zivnorejske zadruge za Tolstivrh in okolico. Kako priljubljen je bil vseh, je pokazal lepi spreved dne 27. marca. Domači g. župnik mu je govoril ganljive poslovilne besede.

Primorsko

□ **Krščanska dobrodelna akcija.** Krščansko dobrodelno delo na Primorskem je po vojni vodil g. dr. Andrej Pavlica, ki je tudi ravnatelj slovenskega sirotišča v Gorici. Da se krščanska dobrodelna akcija izpopolni in ji da bolj gotova in svetovnonazorna načelna smer, se pripravlja v Gorici ustanovitev »Krščanske dobrodelne zveze za Slovane v Italiji«. Zveza se ustanovi v smislu cerkvenega prava in je čisto cerkvena družba. K zvezi smejo pristopiti le krščanski dobrodelni zavodi, krščanske dobrodelne družbe (sv. Vincencija, sv. Elizabete itd.), dobrodelni odseki Marijinih družb in krščanskih prosvetnih društev. V zvezo se ne sprejmejo politične organizacije. Namen zveze je organizirati, voditi in pospeševati vsestransko karitativno delo v smislu krščanskih načel.

□ **Zbor slovenskih dekanov in duhovnikov** je sklenil naslednjo resolucijo: »Z ozirom na to, da je zadnji čas začela »Edinost« znova napadati vse krščanske organizacije in da se v tem boju posebno rada poslužuje nekaterih čč. sobratov, smatrajo slovenski dekanji in duhovniki, zbrani na sestanku dne 11. marca 1926 za svojo pravno dolžnost, da kot zastopniki vse slovenske duhovščine goriske nadškofije globoko obžalujejo dejstvo, da se je g. dr. Pavlica, prof. bogoslovja, v polemiki zoper sobrata Ivana Rejca in zoper Zbornik, glasilo celokupne slovenske duhovščine v Italiji, poslužil »Edinosti«. Sploh je soglasna sodba vseh navzočih, naj se izraz staro- in novostrujarjev iz naše javnosti popolnoma izloči, ker je pač brez vsebine, ko je vendar vsa slovenska duhovščina popolnoma kompaktna v pravem umevanju svojega duhovskega zvanja in času primerne delovanja.«

□ **Solska marjetica.** Tudi v Italiji imajo cvetlične dneve. Eden izmed teh cvetličnih dni je v prid italijanskemu Rdečemu križu. Ta dan se prodajajo marjetice, in sicer suhe. Marjetica naj ne prinese samo denarja, ampak naj bi tudi spominjala na pokojno kraljico Marjeto. Marjetice delijo tudi po ljudskih šolah in slovenski otroci so jih mnogo kupili. Tako jo je kupil tudi mali šolarček v II. razredu ljudske šole v D. Ko je izročil italijanski učitelju denar, se je pričel igrati z marjetico. Saj je bila vendar njegova. A italijanski učitelj je bil čisto drugačnega mnenja. Ozmerjal je fantka, češ, da je onečastil italijanske barve. Fantek pa je znal, da je marjetica samo bela in rumena. Nastal je incident, ki je bil pozneje registriran tudi v fantkovem izpovedalju. Italijanski učitelj, nekdanji beneški Slovenec, je namreč napisal z vso svečanostjo: »In scuola strappò il fiore simbolico della margherita, perche diceva che sono colori italiani. Il sottoscritto non intende di fare un torto a nessuno se insegna ad amare il tricolore italiano. Avverto che d'ora in poi non tollero questi atti di indisciplinabilità. Bogue, koliko časa se je ubogi Rezjan trudil, da je spravil te nerodne stavke skupaj? Po naše bi rekli: V šoli je strgal simbolično cvetko marjetico, ker sem rekel, da so italijanske barve. Podpisani noče delati nikomur krivice, ako uči ljubiti italijansko trobojnico. Opozarjam, da v bodoče ne bom več trpel takih činov nediscipline. — Torej tudi v II. razredu ljudske šole se že snujejo zarote, nevarne 42 milijonskemu narodu.«

□ **Akad. društvo »Balkan«** v Trstu preživlja hudo krizo, ki tiči v pomanjkanju programa. Društvo združuje akademike vseh naziranj in šeni zavzelo stališča glede »ločitve duhov« na Primorskem. Vse kaže, da bo kriza dobro vplivala na akademike, ki bodo gotovo pričeli misliti, kam prav za prav spadajo, ali na levo, ali na desno. Nedeljski izredni občni zbor je dal tistim prav, ki so že pred leti hoteli nastopiti z razmotrivanji ravno o tem vprašanju.

□ **Nesrečna delitev kastavske občine.** Razmejitevna komisija je prisodila večji del kastavske občine Jugoslaviji. Izven Kastava pa je ostala velika skupina hiš, ki so danes pravzaprav brez glave. Začasno so nadeli Italijani tej skupini ime Matulje po vasi Matulje, ki se nahaja v bližini. Še nedavno so smeli krstiti otroke iz tega odrezanega Kastava v pravem Kastavu, ki se nahaja v Jugoslaviji. Tudi mrlice so tam pokopavali. V zadnjem času pa so italijanska oblastva to prepovedala; tako so pretrgane vse vezi med nekdanjimi Kastavci.

□ **Vodovod za Istro.** V Italiji tvori vodovodno vprašanje velik del gospodarske in notranje politike sploh. Vprašanje preskrbovanja južne Italije s pitno vodo še zdaleč ni rešeno. Tudi naš Kras in Istra nista v tem pogledu veliko na boljšem. Zdi se, da so se pričeli vladni krogi vendar nekoliko zanimati tudi za te kraje. Kakor znano, je nedavno videški prefekt sklical posvetovanje v Gorico, na katerem so predstavniki vlade, dežele in poslanci razpravljali o vipavskem in kraškem vodovodu. Z napeljavo istrskega vodovoda, ki bi dajal vodo vsej Istri, pa se je dolgo bavil ing. Veronese Gino, profesor v Padovi. S po-

močjo drugih tehnikov je izdelal načrt za ta vodovod. Po njegovem proračunu bi stal vodovod 130 milijonov lir. Ing. Veronese je predložil svoj načrt osrednji vladi, ki ga bo proučila. Do izvedbe načrta je seveda še daleč in bojimo se, da ostane sploh le pri načrtu.

Predvojaško vežbanje primorskih fantov. (Zavednost Istranov.) V Italiji služijo vojaki 18 mesecev. Slovanski vojakom, ki morajo daleč v notranjost države in tudi v Tripolis, so ti meseci gotovo dolgi. Vendar vršijo primorski fantje vsi svojo dolžnost vestno, da se sami visoki častniki pohvalno izražajo o njih. Službeni čas pa si lahko skrajšajo na 15 mesecev oni mladeniči, ki se udeležujejo tako znanega predvojaškega vežbanja. To traja šest mesecev in ga vodi častnik, ki pride vsako nedeljo na deželo. Tako, o popotnik, ne ustraši se, ako zazreš četo mladih fantov s puško v roki in fašistovski čepico na glavi, ki drvi proti tebi. »Dietro front!« in že so ti pokazali pete. V drugem kraju jih boš zopet videl, kako letijo s polja na cesto, da se poklonijo mrlju na zadnji poti. Tako je tudi pazinska občina pozvala mladeniče letnikov 1906 in 1907 ter 1908, naj se zglasijo, da se bodo lahko udeležili predvojaškega gibanja. Ti so seveda prišli in neki častnik jim je razložil v italijanskem jeziku, zakaj gre. Nato je drugi uradnik raztolmačil to v hrvaščini. Italijane je že to vznevoljilo in so pričeli godrnjati; tolmači je moral nehati. Fantje so se nato mirno razšli, a Hrvatov drugič ni bilo več ob določenih urah. Zaman so čakali instruktorji. In danes čujemo, da so uvedli preiskavo proti tem Hrvatom, ki so zagrešili strašen zločin s tem, da so mirno protestirali proti poniževanju svoje materinsčine. Pri višjih oblastvih je menda vsa stvar naslikana kot organiziran upor! Kaj se še danes ne smatra na Primorskem za upor? Kakor so dogodki v Ilirski Bistrici pokazali, se smatra za upor tudi prepevanje slovenskih nabornikov.

Organizacija in zavarovanje časnikařev v Italiji.

Italijanski časnikaři so organizirani v posameznih organizacijah, ki so potem vključene v osrednjo organizacijo. V Zvezi italijanskega tiska v Rimu (Federazione nazionale della stampa italiana). Vsaka dežela ima lastno časnikařsko združenje, ki se naziva po njej sami. Tako obstoji v Trstu Associazione della stampa giuliana. Ta združenja ščitijo predvsem stanovske interese časnikařev. — Osrednja zveza v Rimu je vodila vedno pogajanja z izdajatelji listov, ki imajo tudi lastno organizacijo. Zveza italijanskega tiska se je decembra 1919 sporazumela z zastopniki izdajateljev listov za kolektivno pogodbo, ki velja za vse dnevnike v Italiji in v kateri je vsaj deloma urejeno gospodarsko vprašanje časnikařev. Napredovanje časnikařev se vrši vsakih pet let. Odpuščenemu časnikařu je zagotovljena primerna odpravnina, do katere ima pravico, kadar zapusti službo, ker je list zavzel smer, ki ni v skladu z njegovim političnim naziranjem. Za letos se je kolektivna pogodba nekoliko izpremenila, a bistvene točke so ostale neizpremenjene.

Tržaška »Edinost« do kolektivne pogodbe ni sprejela, ker stoji njeni predstavniki na stališču, da ji tega ne dovoljuje njen »poseben« položaj. Tako so njeni uredniki brez vsake opore, ker niso vključeni v italijanskih časnikařskih združenjih, ki so popolnoma stanovska organizacija. V zadnjem času je Tiskarna »Edinost«, ki izdaja list, menjala svoje naziranje in prišla do prepričanja, da tako izoliranje škoduje, čeravno se prihrani kak belič na račun ubogega časnikařja. Glavni vzrok te izpremembe pa je dejstvo, da se pripravlja v Italiji nov tiskovni zakon, po katerem ne bo vlada priznala za odgovorne urednike listov časnikařev, ki niso organizirani v stanovskih združenjih.

Ze dolgo se pripravljala zakon, ki naj bi uredil časnikařski poklic; a priprave so zelo počasne. Zdi se, da je fašistovska vlada zelo previdna, kar sicer ni njena navada. Temeljna določba tega zakona naj bi bila, da ustvari pravi časnikařski poklic tako nekako kakor obstoji n. pr. odvetniški. Časnikařski poklic bi smeli potem izvrševati ljudje z gotovo stopnjo izobrazbe. Le taki bi se smeli vpisati v »seznam« (albo) časnikařev, ki bi dajal pravice do izvrševanja časnikařskega poklica.

V kolektivni pogodbi med časnikaři in izdajatelji listov vprašanje zavarovanja časnikařev ni rešeno. Rečeno je le, naj bi si časnikař zagotovil zavarovalno polico, za katero naj bi na polovico prispeval tudi izdajatelj. To bi bilo zavarovanje za slučaj smrti. Za preskrbo med boleznijo in onemoglostjo pa naj bi vzel denar iz posebnega fonda, za katerega bi prispevala časnikař in izdajatelj v enaki meri.

Fašistovska vlada namerava to vprašanje rešiti z ustanovitvijo posebnega zavoda. Z ukazom od 25. marca 1926 se je ustanovil Istituto Nazionale di Previdenza dei giornalisti italiani (Zavod za preskrbo italijanskih časnikařev). Zavod bi imel v prvi vrsti to nalogo, da olajša časnikařem zavarovanje za življenje in jim zagotovi preskrbo med boleznijo. Zavod bi imel v prvi vrsti to nalogo, da olajša časnikařem zavarovanje za življenje in jim zagotovi preskrbo med boleznijo. Zavod bi stopil v stik z državno zavarovalnico (Istituto statale dell'assicurazione), kjer bodo imeli čas-

nikarji gotove ugodnosti pri zavarovanju. Zavod bi imel na razpolago fond, za katerega bosta prispevala časnikař in izdajatelj vsak na polovico, menda vsak po 2 odstotka od časnikařjeve plače; nadalje se bodo stekali v ta fond vsi dohodki, ki jih bodo prinesli posebni kolki na vsako pobornico, izdano od upravištva lista za naročnino ali inseriranje. V zavod se bodo vpisali le oni, ki so člani Zveze italijanskega tiska. Poslovati bo pričel zavod že 1. julija.

Vsi italijanski časnikaři so postali kar čez noč fašisti. Sami si niso mislili, da se more to tako hitro izvršiti. In vendar decembra 1925 je občni zbor Zveze italijanskega tiska »sklenil«, da prestopi k fašistovskim korporacijam. Te dni se je vodstvo Zveze sestalo z Rossonijem, glavnim predstavnikom

fašistovskega sindikalizma; zmenili so se o formalnostih tega prehoda: Zveza italijanskega tiska (Federazione nazionale della stampa italiana) se prelevi v Fašistovsko zvezo italijanskih časnikařev (Federazione fascista dei giornalisti italiani), posamezna združenja pa v Fašistovske sindikate (Sindacati fascisti dei giornalisti). Časnikařem se v najkrajšem času izmenjajo izkaznice. Le-ti bodo nove izkaznice ravno tako mirno vtaknili v žep kakor stare, saj izkaznica še ne menja človeka. Dejstvo je, da je večina italijanskih časnikařev ravno tako protifašistovska kakor je večina italijanske inteligence. S tem pa še ni rečeno, da ne sme prisiliti fašistovskega znaka, ki včasih »arje« kožo. Znak gor in »Beh, aspettiamo tempi migliori!«

Socialna vprašanja

Resolucije kongresa stanovanjskih najemnikov SHS.

Izredni kongres stanovanjskih najemnikov kraljevine SHS, ki se je vršil v Zagrebu dne 21. marca 1926, je sprejel sledečo resolucijo: Najemniki te države, vznevoljeni nad dosedanjim popolnim nerazumevanjem njihovega bednega položaja s strani vseh odločujočih krogov, dajejo duška svojemu obupnemu položaju, v katerega so zapeljani z »zakonitim« delom dosedanjih državnih upravnikov, s krikom: Rešite nam deco, varujte nam družine in ohranite nam stare roditelje — prej nego nas prisilite do obupnih korakov!

Najemniška društva so v vršitvi svoje naloge opetovano in pravočasno opozarjala odločujoče faktorje na vso težo njihovega položaja, kakor tudi na sredstva, ki jih je treba uporabiti, da se iz tega stanja rešijo življenja mestnega prebivalstva. Stanovanjska kriza se ne da rešiti z reguliranjem uporabe obstoječih stanovanj, temveč se stanovanjska beda, ki je nastala vsled pomanjkanja stanovanj, da rešiti edinole z zidanjem novih stanovanjskih zgradb.

Zveza najemnikov je že pri svoji ustanovitvi, poznavajoč naše neurejene notranje razmere, predložila 21. oktobra 1924 ministru socialne politike izgotviljen načrt zakona, s katerim se je imelo pristopiti k stvarnemu reševanju stanovanjske krize, namreč z osnutkom gradbenih zadrug najemnikov, ki so imele te dve prednosti za svoje ustvarjanje, da so jih imeli osnovati najemniki samo onih mest, ki čutijo za to potrebo, in ker so imeli v te zadruge doprinalati v glavnem samo najemniki. Ali vsled nerazumevanja, malomarnosti in nesposobnosti upravnih faktorjev je to ostal samo glas vpjoičih, a mesto tega je izšel zakon, za katerega je bilo jasno vsakomur, da je neizvedljiv, ker kaže popolno brezglavnost, dovoliti hišnim lastnikom toliko pravic odpovedi, a ne pobrigati se predhodno, kje se bodo te deložirane družine namestile.

Obupno stanje, do katerega so dovedeni najemniki z današnjim stanovanjskim zakonom, se najbolj zrcali v dejstvu, da ga same oblasti ne morejo dalje izvajati iz strahu pred rušenjem javnega miru in družabnega reda, ako se izvršijo vse odpovedi, ki so odobrene.

Društva najemnikov, ki so v prvi vrsti poklicana, da odstranijo to veliko nevarnost od svojih članov, so podvzela vsa mogoča sredstva, da se temu zlu odpore. In ako so upravne oblasti uvidele vso nevarnost nadaljnje uporabe tega nečloveškega zakona ter zavlačevale, v kolikor so mogle, njega izvajanje, ni rešitve z tega nevzdržljivega stanja, ako se z vso hitrostjo ne popravi sedanji stanovanjski zakon vsaj v toliko, da se ne dovoli nikakoli izselitev, dokler se dotičnemu najemniku ne najde drugo stanovanje.

V skrbi za mir in zdravje svojih članov ter da jih varujejo pred vsemi mogočimi nesrečami, ki prete njim in celemu prebivalstvu, predstavniki najemniških organizacij iz cele države najodločneje zahtevajo od vseh odločujočih faktorjev, da se zakonodajnim potom že v sedanjem budžetnem zakonu za l. 1926/1927. uvede naredba, s katero se potom izmenjava člena 8. stanovanjskega zakona ne sme nihče prisilno izseliti, predno se mu ne dodeli drugo stanovanje.

Najemniki te države pozivljajo že sedaj pristojne faktorje, da se pravočasno lotijo priprave za nov stanovanjski zakon po načelih, navedenih v projektu zakona, sprejetem na kongresu.

Uverjeni, da se stanovanjska beda ne da rešiti brez zidanja novih stanovanj, zahtevajo v prvi vrsti, da država in mestne občine takoj začno zidati zgradbe za svoje urade, a posebno, da država za svoje potrebe ne kupuje že obstoječih zgradb, namesto da bi z istimi sredstvi gradila nove, ter da ne jemlje v najem privatnih zgradb, s čemer se bolj poostreje stanovanjsko krizo, in to za drage in visoke najemnine, s katerimi bi mogla v malo letih zgraditi lastna poslopja.

Najemniki te države smatrajo za svojo dolžnost, da v tem odločilnem času opozore vse odgovorne faktorje, kakor državne, tako samoupravne kakor tudi vso javnost na brezumno stanje, v katero bi dovedlo najemnike

nadaljnje izvajanje sedanjega zakona, ter na vse posledice za prebivalstvo, če se to stanje še v zadnjem času ne zboljša.

Nadalje se je sprejela še sledeča resolucija:

Najemniki in podnajemniki cele države, zbrani na svojem kongresu v Zagrebu dne 21. marca 1926, videč, da vse dosedanje državne vlade niso pokazale niti najmanjšega umevanja, a kaj šele volje in sposobnosti, da rešijo to težko povojno zlo stanovanjskega pomanjkanja, ki tišči kot mora prebivalstvo skoro vseh naših mest; videč, da se skozi celih osem let po končani svetovni vojni ni pri nas prav nič stvarnega podvzelo za ublaženje težke stanovanjske krize, katere rešitev vsled njene sedanje akutnosti ne trpi nadaljnje odlašanja, pošilja apel ob dvanajstih urah na predstavnike naših še obstoječih samoupravnih teles ali na uprave občinskih glavarstev naših mest, da podvzamejo in ukrenejo vse, kar je mogoče, da se temu zlu, ki ruši in izpodkopava mir, zdravje in moralo ter v splošnem ogroža existenco celih družin, čimprej odpmore. Pozivajo radi tega občinska upraviteljstva naših mest, da se čimprej sestanejo na skupen dogovor, kaj jim je storiti, da se to zlo ublaži, ter da se zavzamejo za ceno inozemsko posojilo, da organizirajo skupna pripravljala dela za zgradbo cenih in zdravih stanovanj in da skupno z stavbenimi zadrugami najemnikov začnejo čimprej reševati svoje prebivalstvo s tem, da omogočijo, da bo imela vsaka družina vsaj najskromnejše svoje stanovanje.

Kongres je sklenil, izbrati deputacijo, ki bo osebno izročila g. načelniku mesta Zagreba gornjo resolucijo s prošnjo, da mesto Zagreb prevzame v tem pogledu inicijativo.

Delavsko gibanje v Čehoslovaški.

V splošnem obstojajo v Čehoslovaški štiri glavne organizacije: krščansko-socialne, komunistične, socialdemokratske ter organizacije z nacionalnim programom.

Ob prevratu je imela v nemškem delu države izključno moč in besedo pri delavskih socialdemokratska organizacija. V letu 1921 so bili socialdemokratje na višku. Število njih članov je naraslo na 400.000. Da bi se obdržali na tej višini so se posluževali po svoji stari navadi terorizma. Nasprotnim organizacijam sploh niso pustili živeti in so jih javno bagatelizirali. Če so se vršila mezdna pogajanja ali če so se vršili razgovori z delodajalci glede sklepanja delavskih pogodb, so jih vodili le socialdemokratje. Toda sila rodi protisilo. Prvi odpor je prišel iz lastnega tabora. Vzdigale so se kalne struje ter prešle k komunistom. Istotako so se otrsli napačnega strahu delavci s krščanskim svetovnim naziranjem ter se oklenili svoje krščanske socialne organizacije. Tem so se pridružili še nemški nacionalci in socialne demokratske organizacije niso bile več neomejene vladarice nad delavskim mišljenjem. Koncem leta 1922 so vabili podjetniki k raznim razgovorom in pogajanjem tudi zastopnike omenjenih organizacij in socialdemokratje so morali na to pristati. Njihov absolutizem je bil strt.

Kar se tiče delavskih organizacij v slovenskih pokrajinah, predvsem v Češki, je bila že takoj ob prevratu popolnoma drugačna slika. Nasprotni socialni demokraciji je stala predvsem kot enak činitelj nar. socialna stranka. Socialdemokratske stranke so imele 306.000 članov, nar. socialna pa 231.000. Toda tekom let se je to razmerje še bolj spremenilo, ko so prešle levičarske organizacije v najostrejši boj proti socialdemokratu. V letih 1923 in 1924 so jim odrgali kar cele organizacije. V komunističen tabor so prestopile v celoti organizacije kmetijskih in gozdarskih delavcev; Zveza kemičnih delavcev, zveza stavbinskih in lesnih delavcev, pa tudi v drugih strokah so dobili, če ne absoluten, pa vsaj precejšen vpliv. Rezultat tega boja se je pokazal pri zadnjih volitvah, iz katerih so prišli socialisti zelo okrnjeni.

Socialdemokratske organizacije v obeh delih države so iskale in iščejo primerni način tesnejšega medsebojnega delovanja. Toda ne pridejo skupaj. Češki socialdemokratje zahtevajo, da se morajo nemški njihovim organizacijam pridružiti kot člani, dočim predlagajo nemški socialisti nek način federacije, sklicu-

joč se po pravici na zgodovinska in kulturna dejstva obeh organizacij, katere govore za njihov predlog. V prvi vrsti pa igra — kljub tajeju narodne sile — veliko vlogo ravno narodnost. Socializem v praksi in socializem v teoriji sta precej različna brata.

Ze iz navedenega je ravidno, da so imeli krščanski socialisti od postanka države zelo težko stališče. Imeli so proti sebi vse delavske organizacije. Saj se je šlo za boj proti krščanstvu. Izgledalo je, da sploh ne bodo prišli do večjega gibanja, predvsem ker je v začetku vladala desorientiranost. Toda ravno nasilje od vseh strani je vzbudilo v dušah odpor in pogum. Krščansko misleči so se začeli zbirati, njihovo število je rastlo in danes štejejo organizacije krščanskih socialistov okrog 200.000 članov. So to neustrašeni, v boju preizkušeni borci, polni navdušenja za krščanska načela in ravno vsled tega je bodočnost njihova.

Cerkveni vestnik Bogoslužni red o velikonočnih praznikih.

TRNOVO.

V sredo, četrtek in petek bodo ob 4 popoldne jutranjice.

V sredo po jutranjicah bo spovedovanje za Veliki četrtek. — Veliki četrtek zjutraj sv. maša ob 6, med sv. mašo sv. obhajilo.

Veliki petek začetek opravila v cerkvi ob 8. Popoldne pred božjim grobom ob 3 skupna molitvena ura za šolsko mladino. Od 6 do 7 zvečer molitvena ura za dekleta, ob 7 petje žalostink in rožni venec. Od 8 do 9 molitvena ura za žene, od 9 do 10 za moše in fante.

Veliko soboto bo ob 6 zjutraj blagoslov ognja, sv. maša ob pol 9. — Popoldne bo blagoslov velikonočnega jagnjeta in jedil, in sicer: ob 1 na Barju, ob 2 na Lepem polu, ob pol 4 na Opekarski cesti in v Zeljarski ulici. Ob pol 5 bo slovesna procesija Vstajenja. Pri procesiji bo igrala godba železnikařev. Po procesiji blagoslov jedil v cerkvi.

Na Veliko noč bo ob 9 slovesna sv. maša. Zbor bo pel: Missa solennis in D, z orkestrom, Matka Filkeja, graduale Griesbacherjev, ofertorij A. Foersterjev, Tantum ergo Premirlov. — Popoldne ob 2 bo zaobljubljena potresna procesija k sv. Jožefu.

PRI SV. PETRU.

Velika sredo: Ob 3 popoldne pete jutranjice.

Veliki četrtek: Ob pol 6 tiha sv. maša, ob 8 slovesno opravilo, popoldne ob 3 pete jutranjice od 7 do 8 ura molitve, rožni venec.

Veliki petek: Ob 8 sveto opravilo: Ob 3 popoldne pete jutranjice, ob 7 zvečer pridiga, nato žalostinke.

Velika sobota: Ob pol 6 blagoslov ognja, ob 8 molitve, blagoslov velikonočne sveče, krsne vode, slovesna sv. maša. Popoldne blagoslov pihov: I. Ob pol 1 v mestni ubožnici, ob 1 na Zaloški cesti pri Bavdu, ob pol 2 pri Prusniku v Udmatu, ob 2 na Selu pri Karmeličankah, ob pol 3 v Mostah pri Karpetu na koncu Most, ob 3 v Mladinskem domu, ob 4 v župnijski cerkvi. II. Ob pol 2 pri Sv. Križu, ob 2 v Tomačevem, ob pol 3 v Smartnem, ob 3 v Zeleni jami pri Krušiču v gostilni. III. Ob 1 v Bizoviku, ob pol 2 v Sp. Hrušici v Domu, ob 2 v Štepanji vasi, ob pol 3 v Kode-ljevem gradu v kapeli. — Vstajenje s procesijo bo ob pol 6. Ob 5 se pete jutranjice, nato gre procesija po sv. Petra cesti v Skofjo, Prisojno ulico, po Ahneljevi cesti nazaj v cerkev. Stanovanje ob teh ulicah prosimo, naj razsvetle okna. — Post neha na veliko soboto popoldne. — Na Veliko nedeljo popoldne ob 2 so litanije in župnijske cerkve k sv. Jožefu. — Pobožnost prvega petka, ki pade na Veliki petek, naj opravijo v malu in ne bo pobožnost nič pretirana.

PRI FRANCISKANIH.

Velika sredo: ob 4 popoldne pete jutranjice. Veliki četrtek: ob 6 tiha sv. maša; ob 8 slovesna maša; ob 4 popoldne pete jutranjice.

Veliki petek: ob pol 6 zjutraj sv. križev pot; 8 sv. opravilo; ob 3 popoldne pridiga, po pridigi pete jutranjice; ob pol 8 zvečer se bodo pele žalostinke.

Velika sobota: ob pol 6 zjutraj sv. križev pot; ob 8 sv. opravilo; ob 3 popoldne pridiga, po pridigi vode nato slovesna sv. maša. — Popoldne preneha post. — Blagoslov pihov ob 2 popoldne. Zvečer ob 6 slovesne jutranjice; ob četrni na 7 procesija, ki se bo razvrstila po sledečem redu: Vstajenje — Otroci. — Župnijsko bandero. — Moške. — Dekliška Marijina družba z zastavo. — Tretji red z banderom. — Vojaška godba. — Samostanska družina in duhovščina z najsvetejšim. — Zastopniki. — Zenske s svečami.

Velika noč: Točno ob pol 3 bo šla iz naše cerkve potresna procesija v cerkev sv. Jožefa. — Vse dni velikega tedna se bo podelila udom III. reda vesoljna odveza. — Zadnji dni Velikega tedna bo župnijska pisarna odprta samo od 10—11.

Ljubljansko gledišče

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 31. marca: »John Gabriel Borkman«, premijera. Izven.

Četrtek, 1. aprila: Zaprt.

Petek, 2. aprila: Zaprt.

Sobota, 3. aprila: Zaprt.

Nedelja, 4. aprila ob 15. uri pop.: »Kar hočete«. Izven.

Ob 20. uri zvečer: »Hamlet«. Izven.

Ponedeljek, 5. aprila ob 15. uri pop.: »Deseti brat«. Izven.

Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ob 20. uri zvečer: »Pygmalion«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Torek, 6. aprila: Zaprt.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, 31. marca: Zaprt.

Četrtek, 1. aprila: Zaprt.

Petek, 2. aprila: Zaprt.

Sobota, 3. aprila: Zaprt.

Nedelja, 4. aprila ob pol 20. uri zvečer: »Manon«. gostovanje ge. Ade Poljakove. Izven.

Ponedeljek, 5. aprila ob 15. uri pop.: »Večni mornar«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ob pol 20. uri zvečer: »Grofica Marica«. Izven.

Torek, 6. aprila: Zaprt.

Po širnem svetu

Španski kralj v letalu.

Ko se je spustil španski letalec Franko lani na argentinsko obalo, ga je španski kralj takoj vprašal, ali bi ga peljal prihodnje leto po isti poti? Franko je odgovoril, da prevzame vso odgovornost. Zdaj se je vrnil Franko domov. Pod njegovim vodstvom se je pričela gradnja 10 hidroavionov, zračne eskadre, s katero bo letel kraljevski par. Spremljal ga bo Primo de Rivera, več ministrov in veliko spremstvo. Kraljevo letalo bo vodil Franko osebnost. Kraljeva eskadra bo odletela iz Palosa (odkoder je odpotoval nekoč Kolumb v Ameriko) in napravi isto progo čez Kanarske otoke, kakor njo je naredil Franko, a se ne bo tam dolgo ustavila.

Potovanje bo imelo zelo svečan značaj. Znani režiser Sermando Diaz je povabil kot glavni prireditelj. Pred izkrcanjem na argentinska tla bo oblekel kralj paradno uniformo, vse redove in hermelinov plašč, kraljica pa brokato dvorno obleko in plašč z dolgo vlečko. Šivilje že izdelujejo za njo natančni posnetek razkošne roše Izabele katoliške, v kateri je spremila Kolumba avgusta 1492 pri potovanju iz Palosa.

Na odredbo režiserja je vzelo posebno letalo s seboj cel tovor vrtnic iz Valensije, bo pristalo kot prvo in metalo na glave množice vse cvetke. Kraljevski par se bo spustil na to preprogo ob zvokih godbe. Obisk bo veljal Urugvaju, Čilu, Peruju in Argentini. Alfonz XIII. bo potoval iz Buenos Airesa po celi latinski Ameriki, da »ojači zgodovinske vezi«.

Pogreb generala Brusilova.

Ta pogreb je bil posebno zanimiv, ker je v sovjetski zgodovini prvi slučaj, da sta se srečala duhovščina in komunistični dostojanstveniki. Brusilov je v svoji zadnji volji izrecno zahteval, da ga pokopljejo po pravoslavnem obredu. Po blagoslovljenju mrliča se je služila zadušnica za edinim sinom Brusilova, ki je bil v meščanski vojni ujet od caristov kot poveljnik konjeniškega polka in takoj ustrežen. Z ozirom na to se sovjetski krogi niso upirali udeležbi duhovščine. Nbroj ljudstva je gledalo iz carskih časov sem nevideno sliko: konjeniška predstraža spredaj, dva topa pred, oziroma za krsto in pehotni oddelki zadaj. Za krsto pa je šla med vojaštvom duhovščina. Rdeči generalni štab se ni udeležil sprejema in je prišel na pokopališče šele takrat, ko so mu javili posebni sli, da je duhovščina s škofom po izvršenih obredih odšla. Na to se je vršil komunistični del pogreba. Odposlanstvo revoluc. vojn. sovjeta (vojnega ministrstva) je položilo na grob venec z napisom: »Poštenemu predstavljaju starega pokolenja, ki je posvetil svojo vojno izkušnost SSSR in Rdeči vojski.« Jegorov je rekel v imenu sovjeta: »Pokopavamo enega najsijajnejših vojskovodij, najboljšega izmed starih generalov, ki so šli za oktobersko revolucijo.« General Budeni (ki je napredoval od navadnega stražmojstra carske službe) je povdaril, da bo ostal Brusilov za vedno v srcu rdeče konjenice. Ljubila ga je kot srečnega vojskovodjo in pravičnega načelnika.

Kadar se mostovi podirajo.

Velikanska nesreča v Kostariki, o kateri smo te dni čitali v časopisju, da se je namreč podrl železniški most, nas spominja raznih sličnih nezdod.

Najlepši londonski most, Waterloo Bridge, so lani zaprli za promet, ker obstoja nevarnost, da bi se podrl. Več kot sto let je star in iz samega kamna je. Do leta 1878. je moral plačati vsakdo pol penija mostnine, kdor je šel čezenj, kar je na leto prineslo družbi, ki ga je postavila, nad 20 tisoč funtov. To leto pa ga je mestna občina Londona odkupila ter mostnino odpravila. Toda ta lepi most je kmalu dobil naslov »most vzdihov«, kajti tu se je izvršilo največ samomorov s tem, da so samomorilci skakali v Temzo.

Firth of Tay je morski zaliv severnega morja v Skotski. Tu je 28. decembra 1879 divjal silen vihar ter butal ob stebre mogočnega železniškega mostu. Kmalu po šesti uri zvečer je ta most prevozil vlak kakor navadno vsak dan. Sedaj pa je imel vsak čas priti poštni vlak iz nasprotne smeri. V mali koči ob vodi Firth je gospodar naročil otrokom, naj pazijo, kedaj bo vozil mimo vlak, da bo potem naravnal svojo uro. Čuvaj na južnem koncu mostu je postavil znamenje na prosto. Sedaj je skozi tulenje viharja prigrmel vlak mimo čuvajnice in drvel dalje na most. Čuvaj je telefoniral svojemu tovarišu na severnem koncu mostu, da je vlak ob 7.14 privozil na most. Spodaj v koči so otroci pazili, kakor jim je oče naročil, zagledali luči vlaka, potem pa naenkrat velik svetlobni žarek, zatem pa tema...

Medtem je čuvaj na severnem koncu nestrpnost pričakoval vlaka. Normalno je vlak pet minut vozil čez most. Čuvaj je čakal deset minut, a še nič — kaj neki je?

Skoči k telefonu, da bi tovariša na južnem koncu povprašal za vzrok zamude. Toda telefon je odpovedal, nobenega odgovora ni bilo od tam. Alarmski je takoj bližnji postajo, nakar sta dva uradnika prispela ter se podala na most, kjer pa sta vsled silnega viharja le po vseh štirih zamogla ležti naprej. Po

silnem naporu sta končno dospela do kraja, odkoder nista mogla več nadaljevati nevarnega plezanja. Vihar je tu porušil most v dolžni skoraj devetsto metrov ter z vlakom in 80 ljudmi padel v morje. Tri dni so iskali, kje se nahajajo razvaline. Več trupel je morje odplulo iz razbitih železniških vozov. Ura vlakovodje se je ustavila ob 7.16, torej dve minuti potem, ko je vlak privozil na most. Vsled viharja čuvaj ni mogel slišati ropota, ko se je lomilo jeklo in trgale tračnice.

Rajna angleška kraljica Aleksandra je rada sama fotografirala. Nekoč je vzela na ploščo železniški most, ki se ji je z okolice vred zdel zanimiv. Do tu je bilo vse v redu. Toda, ko so negativ razvili, so opazili na sliki, da ima most veliko razpoko in dognali so, da je res tako, nakar so most takoj temeljito popravili.

Magična moč.

V nekem londonskem zoološkem vrtu zbujajo zanimanje neka Miss Callow, učiteljica in članica zoološkega društva, ki se z največjimi in najbolj divjimi zvermi igra kakor z krotkimi jagnjetom. Odkod ima to moč, si učenjaki ne vedo razlagati.

Miss Calow se vsede na velikega povodnjega konja, ki sliči na ime Bob. Nihče drugi si tega ne upa storiti. Ko sedi na njem, pa pride Bobova »žena« ter je iz roke, kar ji je Miss Callow prinesla seboj.

Silno nevarnemu leopardu Rexu sme vzeti kost izmed zob. Največji jastreb, ki pograbi vsako reč, katero more doseči in se vsakdo boji priti v njegovo bližino, mirno čepi v njenem naročju in je najbolj zadovoljen če sme trakove njenih čevljev odvezati.

Slavni cirkuški ravnatelj Fred Ginnett je tudi imel tako moč. Ukrotil je najbolj divjega konja. Ko so mu nekoč povedali, da se v X. nahaja neukrotljiv konj, je Ginnett šel tja, stopil k konju ter mu nekaj zašepetal na uho. Neverjetno se sliši, a angleški list trdi, da je resnično, da se je konj takoj pustil zajahati, toda nikogar drugega ni pustil blizu sebe.

Neki mladi Kanadec z imenom Wade je pa užival naklonjenost divjih bikov. Največji in najbolj divji so pridrveli k njemu, če so ga opazili. Vsakdo, kdor je to videl, kako so se te divje živali pustile česati od njega, je mislil, da so ukročene. Toda gorje vsakemu drugemu, kdor bi se jim bil hotel približati.

Vsak dan pol ure sem in tja.

Priprava, ki jo priporoča ameriški telovadni učitelj Mc. Govern za ohranjenje mladostne čilosti.

Sovražniki inženjerjev.

Kmet krta sovraži, ker mu pokvari travnik, vrtnar ga preganja, ker mu razruje vrt, a še bolj ga zasleduje inženjer, ker mu prevrta nasipe ob rekah in kanalih.

Govori z železniškim inženjrom, pa ti bo povedal, kakšno ogromno škodo napravijo podgane. Naskočijo železniške nasipe ter se čisto nič ne zmenijo za mimo drveče vlake. Dostikrat se primeri, da se nasip sesede za več centimetrov, ker so ga podkopale podgane, le redkokrat poljski zajci. In tako popravilo stane železnico mnogo denarja.

Tudi elektriški inženir se boji podgane. Dognano je, da v Ameriki požari, povzročeni po kratkem stiku, napravijo letno povprečno do 20 milijonov dolarjev škode, a skoro vedno so vzrok podgane, ker so poškodovale izolacijo žice.

Podgana mora vedno nekaj glodati, pa naj bo potem užito ali ne, to ji je vseeno. Kolikokrat se že prejedle plinske cevi ter s tem povzročile požare in druge nesreče. Tudi nad vodovod se spravijo, če ni drugače, in povodenj v miniaturi je tu.

Neverjetno mnogo škode napravijo podgane na stavbah. — Pred nekaj leti sta se v St. Edmund-su dve hiši podrli, ker so podgane pregledale tramovje.

V Ameriki se nahaja neke vrste takih škodljivcev, ki ob reki Mississippi prevrtajo tudi 15 metrov močan nasip, s čimer seveda so povzročili že marsikatero poplavo.

En dan iz življenja poslanskega kandidata.

Različne in mnogobrojne morajo biti zmožnosti posameznika za razne poklice v življenju. Toda kandidat na poslansko mesto mora biti vse, ako hoče računati na uspeh. On mora imeti moč vojne mornarice, prebavo boksarskega šampiona, takt diplomata, odkritosrčnost misijonarja ter Jobovo potrpežljivost. Ako more tem zmožnostim pridejati še malo humorja, tem bolje zanj in izvolitev mu je takorekoč zasigurana.

Prvo je, ko jutraj vstane, da začne misliti, kje bo največ volivcev pregovoril. Stotine hiš mora obiskati, če kandidira v mestu, in več vasi, če na deželi. Vse to mora biti izvršeno že dopoldne in ob vsakem vremenu.

Da ne bo kdo mislil, da se to godi pri nas, naj takoj povemo, da je tako v Angliji.

Posebno zato je tam potrebna agitacija od osebe do osebe, ker imajo tudi ženske volilno pravico in ker gospodinje ne hodijo rade ali ne morejo hoditi na shode.

Kandidat si mora znati priboriti zaupanje v prvih sekundah razgovora. Ne sme mu pogum upasti, kajti pripeti se, da mu pokažejo vrata ali pa se mu zgodi še kaj hujšega. Za časa kosila mora zopet govoriti z raznimi volivci, tako največkrat sam ostane brez kosila. Popoldne nadaljuje to, česar ni opravil dopoldne. Potem pa se mora pripraviti za shode zvečer. Neki tak kandidat je imel šest shodov en večer, to se pravi, da je moral najmanj 4 ure govoriti. Da ga volivci prekinjajo, na to mora biti vedno pripravljen in če katerega srečno zavrne, da osramočen obmolči, ima gotovo zopet par volivcev več na svoji strani. Dobi se tudi kandidat, ki najame take prekinjevalce, s katerimi se pa seveda poprej vse natančno dogovori.

Potem pa razne deputacije. Oglasiti se mora pri društvu za varstvo živali in pri nasprotnikih tega društva. Obiskati mora abstinenčno društvo kakor tudi gostilniško združenje ter klub pivovarniških delavcev. Potem mornariško društvo, podružnico lige narodov, kolesarsko društvo, pogrebno bratovščino, policijski klub, gasilno društvo, cerkveno bratovščino, pipčarski klub, zadruge mesarjev in prekajevalcev itd. itd., a vsem nikakor ne more ustreči. Potem pa vsak dan kopico pisem. Ta zahteva to, oni nasvetujejo ono, tretji grozi, četrti se mu prilizuje itd. Če bi hotel na vsa pisma odgovarjati, potem sploh ne bi mogel.

Priprava za merjenje psihofizičnih pojavov.

Jezuit Carlos de Heredia iz Mehike je sestavil pripravo, ki beleži tresljaje živcev in kaže tako moč razburjenja. Napravljena je iz steklene posode, ki je zgoraj pokrita in dobro zaprta s kovinsko ploščo, s katere visi v posodo na svilnatem traku svinčeno grezilo. Grezilo je opremljeno s svinčnikom, ki piše po papirju, položenem na dnu posode. Če položiš roko na pokrov, preidejo tresljaji roke na pokrov, s pokrova pa na trak in grezilo, ki začne nihati in pisati po papirju. S to pripravo se je posrečilo izumitelju razkinkati že več spiritističnih medijev.

gel nikdar svoje poslanske dolžnosti vršiti, četudi bi bil izvoljen, kajti pisati bi moral do konca svojih dni.

Ko se bliža volivna kampanja koncu, je kandidat duševno že popolnoma strit. Sit je vsega, ne mara več slišati niti svojega imena, ni mu mar ali ga kdo obira ali pa ga hvali. Ne ljubi se mu več govoriti niti rok stiskati, tako da mu je navsezadnje popolno vseeno, ali bo izvoljen ali ne.

Amerikanski Aladini.

Pravljica se nam zdi opis arabskih noči ali pa bogastva v votlini Ali Babe in pa darovi, s katerimi je Aladin obsopal sultana. Toda marsikateri ameriški multimilijonar je že uresničil te pravljice, oziroma še veliko večje.

Amerikanski milijonarji imajo nakopičene bogastva iz vzhoda in zahoda. Zlato, brebro, ebenovino, dragulje, svilo iz Samarkanda, čudovite izdelke Azije iz srednjega veka, umetnine iz vseh delov sveta, vse to in še mnogo več imajo dolarski knezi zbrano v svojih palačah.

Skoro neprecenljive vrednosti je bogastvo Pierpont Morgana. Samo ena miza, konzola Ludvika XVI., je stala 70.000 funtov ali okroglo 20 milijonov dinarjev, medtem ko so razni majhni nakiti, katere lahko skriješ v pesti, vredni 30 do 40 tisoč funtov šterlingov. Umetne slike, katere ima ta denarni mogotec nakopičene, so stale nad en milijon funtov ali malo manj kot 6 milijonov dolarjev. V knjižnici ima zvezke, ki so nekateri stali po 8000 funtov, ali, recimo, da te taki knjigi sta stali toliko, kolikor celokupno delavstvo kranjske industrijske družbe na Jesenicah zasluži v enem mesecu.

Kralj bakra, sosed Morgana, se je pa vrgel bolj na vzhod. Med mnogimi drugimi zakladi ima perzijsko preprogo, katere je vsa posuta z dragimi kamni. Steklo za okna je iz Damaska, a stene v sobanah njegove palače so vse umetno zrezljane.

Sploh stremijo ameriški magnati za tem, da, kar je lepega in dragocenejša, mora biti njihovo, naj stane kolikor hoče.

Astor ima n. pr. zlat servis, vreden 12.000 funtov, Marchaud se v svojem nemirnem spanju premetava v spalnici, ki ga je stala 50 milijonov dinarjev; vsak posamezni stol je vreden dva milijona dinarjev.

V največjem razkošju pa živi Vanderbilt, samo ena palača je stala nad 6 milijonov dolarjev. V plesni dvorani ni videti nobene svetiljke, pač pa povsod same cvetlice, katerih vsaka skriva eno električno žarnico.

Toda Rajžmanov Grog, ki pase ovce pod Golico in Rožco, je brez dvoma bolj vesel in zadovoljen kot pa vsi ti nekronani kralji vkup.

• • •

+ Gorki med opozicijo. Maksim Gorki, ki se je naselil zopet na Capriju in se še dolgo ne bo povrnil na Rusko, je prodal znani dunajski založbi svojo knjigo: »Boljševiki in jaz«. V tem novem delu piše Gorki o svojem nesoglasju z Leninom, oz. pozneje z Stalinom in Zinovjevim. Poudarja, da je Rusija kmečka, ne pa delavska država, v kateri bo imel komunizem bodočnost mogoče kot zadržno gibanje, nikakor pa ne kot razlastitev zasebnega imetja. Dunajski listi poročajo, da je ponudilo sovjetsko poslaništvo založniku odškodnino, ker bi rado preprečilo tiak knjige.

Gospodarstvo

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v II. četrtletju 1926.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

I. Dospelost direktnih davkov. 1. maja 1926 dospo v plačilo neposredni davki za II. četrtletje 1926. Ako davek za I. 1926. še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega definitivnega predpisa. V tej izmeri plačani obroki se obračunajo povodom definitivnega predpisa za I. 1926.

Davčni uradi so upravičeni zaostale davke izterjati, če se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti in zaračunati poleg 8% zamudnih obresti še za opomin 4% terjanka zaostanka.

II. Posebna pridobitina. Podjetja, ki javno polagajo račune, so dolžna vsako leto tekom 14 dni po odobritvi računskega zaključka, a najkasneje do 30. junija predložiti napoved za odmero posebne pridobitine.

III. Davek na poslovni promet. Davkoplačevalci, ki so zavezani voditi knjigo opravljenega prometa (če je njihov promet v letu 1925. presegal vsoto 360.000 Din), so dolžni do 30. aprila 1926 odpremiti s posebno prijavo davek od prometa, katerega so napravili v I. četrtletju 1926.

Ostali davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je po višini prometa, opravljenega v I. 1925., so zavezani plačati sočasno s ostalimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet, predpisanega za I. 1926., v primeru pa, da ta še ni predpisan, v izmeri predpisa za I. 1925.

IV. Davek na zaslužek telesnih delavcev. Delodajalci, ki odpremitijo pobrane zneske s mesečnimi seznamami, morajo odpremiti pobrane zneske in predložiti sezname najkasneje do 14. vsakega meseca, delodajalci, ki odpremitijo pobrane zneske s četrtletnimi izkazi, pa tekom 14 dni po preteku vsakega četrtletja, to je do 14. aprila 1926.

V. Razgrnitev predpisanih izkazov in prizivni rok. O davkih, ki so jih davčna oblast odmerila v I. četrtletju 1926, bodo predpisni izkazi razgrnjeni prvih 15 dni meseca aprila 1926, kolikor niso bili davčni zavezanci na razgrnitev izven tega roka posebej opozorjeni.

Prizivni rok se pričinja s 16 dnem po razgrnitvi in traja 15 dni.

VI. Dopolnilna prenosna taksa. Drugi obrok dopolnilne prenosne takse, ako prejšnja letni predpis znesek 500 Din, je plačati od dne 1. do vstetega dne 15. aprila t. l.

Kdor ne položi predpisane vsote v tem roku, plača poleg redne takse in 8% zamudnih obresti kot kazni še dvakratni znesek nepolnožene takse.

VII. Taksa na kupone ali dividende in na taktijeme. Od kuponov ali dividend in od taktijem se plačuje po pripombi 5. k tarifni postavki 10. taksa 1%. Takso je položiti pri pristojnem davčnem uradu v 15 dneh po odobritvi bilance. Prekoračenje tega roka se kaznuje s trikratnim zneskom redne takse.

Slovenija in Rusija.

Ljubljana, 30. marca 1926.

Slovenska industrija je imela že pred vojno v Rusiji dober trg; naj opozorimo samo na kose in srpe, ki so jih tvornice Slovenije razpečavale v Rusiji. Sedaj pa nimamo več

nikakih zvez z Rusijo. Vendar pa moramo ugotoviti, da se je naša industrija zelo razvila in da je postala v več panogah že eksportna industrija n. pr. v železu in kemikalijah. Naravno je, da se mora naša industrija brigati za ohranitev starih in pridobitev novih tržišč za našo povečano industrijsko produkcijo. Saj računamo, da tvorijo približno četrtino vrednosti vsega izvoza iz Slovenije polfabrikati in fabrikati, kar je za industrializacijo Slovenije značilno. Ravno radi tega pa pridobiva ruski trg na važnosti za nas.

Že v decembru lani smo v članku »Rusija, Češkoslovaška in mi« razpravljali o tem, kako druge države skrbijo, da je Rusija za njih industrijske izdelke dober trg. Trgovina z Rusijo je postala potreba za evropsko industrijo. Vse države se trudijo, da čimveč trgujejo z Rusijo in tozadevno se odpirajo vedno nove možnosti. Rusija je lačna blaga in mi ne vemo — kakor cela Evropa ne — kam z industrijskimi produkti. Na drugi strani pa je Rusija dobaviteljica živil in surovin. Naj omenimo samo ruski les, ki povzroča tudi naši industriji zaradi vedno bolj rastoče konkurence vedno več skrbi.

V ruskem uvozu so sedaj najvažnejše Združene države severne Amerike, ki so leta 1924/25. izvozile 30% vsega ruskega uvoza. Nato sledi: Anglija s 17 in Nemčija s 16%. Uvoz iz drugih držav je več ali manj minimalen.

Pri dobavljanju za ruski trg bi prišla v poštev tudi naša industrija. Izvažali bi n. pr. lahko v Rusijo elektrotehnične predmete, dušik in kemikalije sploh, srpe, kose itd. Saj so uživale pred vojno naše kose in srpi v Rusiji izredno dober glas. Vsega tega rabi Rusija.

Naša industrija to ve. V naslednjem navajamo odstavek iz poročila velikega industrijskega podjetja o kupitji z Rusijo.

»Nedavno smo prejeli od ruske sovjetske vlade večja naročila, ki smo jih tudi izvršili v polno zadovoljnost. Novih naročil pa ni moglo dobiti, ker sovjetska Rusija še ni bila priznana. Nasprotno pa dobavljajo v Rusijo svoje proizvode Anglija, Poljska, Nemčija, Avstrija in Češkoslovaška, ker so vse te države ali že priznale Rusijo ali pa vzdržujejo svoje delegate v Moskvi, kjer vrše trgovsko-gospodarska opravila, samo naša država odlašala s takimi ukrepi toliko časa, da bomo sigurno tudi v tem primeru ostali na cedilu.«

Tako sodi o priznanju sovjetske Rusije veleindustrijalec, kateremu menda zato ne bodo očitali boljsevizma.

Trgovina z Rusijo je danes realna stvar in rentabilen posel. Priznanje sovjetske Rusije nam je koristno tudi s strogo ekonomskega stališča, ker bomo imeli prilike plasirati naše produkte v Rusiji in tako deloma odpraviti veliki krizi, v kateri se nahaja zaradi zgrešene gospodarske politike naše gospodarstvo.

Zato se nam zdi potrebno opozoriti na to tudi naše gospodarske korporacije, katerih naloga je pomagati našemu gospodarstvu.

Gremij trgovcev v Celju je imel občni zbor dne 26. t. m. Gremij je sklenil ostro resolucijo proti uveljavljanju načrta zakona o pobijanju nedovoljene špekulacije z življenjskimi potrebščinami in je to resolucijo poslal zbornici in zvezi trgovskih gremijev. Nadalje je gremij sklenil zavzeti se za združitev ob-

čin Celje mesto in Celje okolica v eno mesto, ki bi štel okrog 20.000 prebivalcev. Tozadevno resolucijo so poslali velikemu županstvu v Mariboru ter občinskemu svetu mesta Celje in okolice Celja.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo. Dne 25. t. m. se je vršila v Zalcu 47. redna glavna skupščina hmeljarskega društva za Slovenijo. Iz obširnega letnega poročila posnemamo, da je imelo društvo lani 538 članov (rekordno število). Največ članov so štele občine: Sv. Jurij ob Taboru 92, Gomilsko 68, Zalec 57, Petrovče 57, Braslovce 55, Sv. Martin ob Paki 39, Sv. Pavel 33 itd. Društvo je vložilo več vlog v korist hmeljarstvu in priredilo dve poučni predavanji in uredilo stvar z legitimacijami za polovično vožnjo hmeljskih obiralcev. Nadalje čitamo v poročilu, da je bilo minulo leto pravcato leto raznovrstnih škodljivcev. Poleg že znanih škodljivcev se je pojavila tudi nevarna hmeljska stenica in peronospora. Pridelano je bilo lani 5900 met. stotov hmelja. Kakovost goldinga je bila prvovrstna, pozneje pa nezadovoljiva. Neprodane hmelja je danes še okrog 300—400 m. stotov. Cene so se v glavni sezoni dvignile skokoma od 50 na 100 in 130 Din za kilogram. Za 1926 in 1927 je letnina: nehmeljari 5, hmeljari do 2000 sadežev 15, do 10.000 sadežev 40 in nad 10.000 sadežev 100 Din. — Za predsednika društva je izvoljen g. Roblek Fr., za podpredsednika g. Širca Josip in za poslovodjo g. Petriček Anton.

Zavarovanje valute ob izvozu jajc. V novem cenovniku za zavarovanje valute od 1. do 15. aprila je določena vrednost svežih jajc z iznosom 1000 Din za zaboj (1440 komadov).

Taksona dolžnost seznamov o pobranem in odpremljenem davku na zaslužek telesnih delavcev. Nekateri davčni uradi so zavračali sezname, s katerimi so delodajalci odpremljali davek za svoje telesne delavce, ako niso bili kolkovani po tarifni postavki 231. zakona o takсах s kolkom za 5 Din. Ker ti seznamima nimajo značaja davčnih napovedi ali prijavi, marveč v svojem bistvu nadomeščajo odmerne in predpisne izkaze, je delegacija ministristva financ na inicijativo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani odločila, da za navedene sezname ni zahtevati takse.

Borza

Dne 30. marca 1926.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.5242—13.5642 (13.5276—13.5676), Italija 227.87—229.07 (227.85—229.05), London 276.10—277.50 (276.10—277.30), New York 56.68—56.98 (56.68—56.98), Pariz 195—197 (197—199), Praga 168.183—169.183 (168.173—169.173), Dunaj 8.0097—8.0497 (8.007—8.047), Curih 10.9353—10.9753 (10.9386—10.9736).

Curih. Beograd 9.14 (9.14), Budimpešta 72.75 (72.78), Berlin 123.65 (123.65), Italija 20.885 (20.88), London 25.2512 (25.2525), New York 519.25 (519.25), Pariz 17.82 (17.8375), Praga 15.385 (15.39), Dunaj 73.26 (73.2925), Madrid 73.175 (73.20), Bukarest 215, Sofija 3.74 (3.75), Amsterdam 208.13 (208.10), Bruselj 20 (20.30), Stockholm 189.325 (189.35), Kopenhagen 185.50 (186.25), Oslo 110.60 (111.20).

Dunaj. Devize: Beograd 12.44—48, Kodanj 185.55—95, London 34.28—38, Milan 28.44—54, New York 707.15 (pisma, čeki 704.35, blago 710), Pariz 24.22—32, Varšava 87.12—62. Valute: dolarji 706.25, francoski frank 24.42, lira 28.52, dinar 12.41, češkoslovaška krona 20.91.

Praga. Devize: Lira 135.92, Zagreb 59.50, Pariz 115.67, London 163.59, New York 83.70.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 74—77, vojna odškodnina 288.50—290, zaklj. 288.50, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjanka 200—205, Ljublj. kreditna 190 den., Merkantilna 100—104, zaklj. 102, Praštediona 868—872, Slavenska 50 d.,

Fine površnike

za gospode, priporoča tvrdka

A. KUNC, LJUBLJANA

po zelo zmernih cenah.

Kred. zavod 105—175, Strojne 100—104, Trbovlje 362—368, Vevče 100 den., Stavbna 60—70, Sešir 115—120.

Zagreb. 7% invest. posoj. 75—75.50, agrari 44—44.50, vojna odškodnina 291—292, april 293—293.50, maj 296—298, Hrv. esk. 118—119, Kred. 114—116, Hipobanka 66—66.50, Jugobanka 98—99, Praštediona 867.50—870, Ljublj. kreditna 190 den., Slavenska 50—51, Srpska 146 den., Narodna banka 3900 den., Zem. Bos. Herc. 135 den., Eksploatacija 24—25, Sečera 390 bl., Nihag 83 bl., Gutmann 280—300, Slavex 150—155, Slavonija 42—43, Trbovlje 860 den., Vevče 100 den., Drava 195 zaklj.

Dunaj. Podon.-savski-jadr. 798.000, Zivno 780.500, Alpine 252.000, Greinitz 121.000, Kranjska industrijska 349.000, Trbovlje 464.000, Leykam 151.500, Gutmann 365.000, Mundus 1.049.000, Slavonija 52.000.

Blago.

Ljubljana. Les: Smrekovi-jelovi hodi, od 25 cm premera naprej, 4 m dolž., media 35 cm, zdravo, lepo blago, fco vag. Tržiš 30 vag. 215—215, zaklj. 215, bukovi neobrobjeni plohi, 50, 60, 70, 80, 100 mm, od 2 m naprej, I, II, s 15% III, fco vag. meja 500 bl. — Pramo: Kal. ca. 7000 antracit, Orle, fco vagon Šoflija: kosovec, za 1 tona 500 bl., kosovec, za 1 tona 450 bl., orehovec, za 1 tona 400 bl., zdrob, za 1 tona 350 bl. Kal. ca. 4800, fco vagon Ormo: kosovec nad 60 mm, za 1 tona 260 bl., kosovec 35-60 mm, za 1 tona 240 bl., orehovec 20-35 mm, za 1 tona 210 bl., zdrob 10-20 mm za 1 tona 190 bl. Kal. ca. 3500, fco vagon Novo mesto: kosovec, za 1 tona 170 bl., kosovec 100 mm, za 1 tona 150 bl., orehovec 50 mm, za 1 tona 140 bl., zdrob, za 1 tona 130 bl., rovní, za 1 tona 120 bl. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka, 76-77, fco vag. naklad, post. 283 bl., koruza, času primerno suha, fco Postojna tranz., za april 163 bl., koruza, času primer, suha, par. Sid 117.50 bl., koruza, času primerno suha, za april, fco vag. naklad, post. 123 bl., soruza, času primerno suha, fco vag. naklad, post. 118 bl., koruza mlevna (Mahlmais), par. Beli Manastir 145 bl., koruza, umetno sušena, fco vag. naklad, post. 140 bl., koruza inzulanka, fco vag. Ljubljana 165 bl., koruza činkvanti par. Beli Manastir 185 bl., ajda, fco vag. Ljubljana 260 bl., oves rešetani, fco vag. Rakel 1 vag. 211—211, zaklj. 211, otrobi drobní, fco vagon naklad. p. 115 bl., rž domača, fco vag. Beltinci 210 bl., proso rumeno, fco vag. Beltinci 210 blago, fižol beli, fco vagon nakladalna postaja 150 bl., čebulček, fco vag. Novi Sad 500 bl., krompir beli, fco vag. Beltinci 76 bl. — Gradbeni material: la Portlandement dalmatinski: v jutavreah fco Split 40 bl., v papirnatih vrečah, fco Split 44 bl.

Dopisi

Kranj. (Misli ob Pasijonu.) Najplodovitejša in najživahnjša sezona, kar jih je preživel naš dramatični odsek, je brez dvoma letošnja. Že zgodaj v jeseni je v odsek prišlo popolnoma novo, sveže življenje, ki ga je začela živeti naša mladina pod spretnim vodstvom svojega režiserja. Ambicija mladih, veselje do dela je zbiralo to mladino v male grupe, kjer je kovala načrte, kako bi dvignili ugled in moč svojega društva, matice okoliških odrov. Pričela je z delom: z uspehi pri najrazličnejših igrah je v sredi mladine prišlo navdušenje, ki se je zlasti stopnjevalo preko rimske igre »Quo vadis« in Petrovičeve tragedije »Mlake« ter dosedlo višek z prizoritvijo »Pasijona«. Pri »Pasijonu« so bile vloge, objektivno sodeč, prav dobro zasedene s par izjemami. Iz Kristusa je vseskozi sijalo veličastvo, sanjava in mirna hoja je samo poveljevala njegovo vlogo, z glasom pa je včasih padel prenikajo. Spretno je vodil apostole, izmed katerih je Peter postal pravi klasični tip. Janez se ni mogel dvigniti; kot ljubljene Jezusov je doživel premalo poglobitve v eno izmed najlepših vlog (začetnik). Judež je izbornu polsajal notranji boj ob priliki kesanja, ko vrže srebrnike pred judovski zbor. Njegova kreacija je bila med najrežnejšimi, dasi je enakomerna kretnja lakomnikov včasih motila. Kakor je bila pobožnost in mirnost

Nova križarska vojska otrok.

Francoski spisal Henry Bordeaux.

Prevedla K. H.

»Otročiči, dragi otročiči,« se zahvaljuje na desno in levo.

Dobrohotno ogleduje Lenobo, kateri se je skoraj posrečilo sesti na kravo. Bo li podlegel Napuhu, čigar slika je nekoliko bolj zgoraj? Plemič je z lasuljo; zajahal je leva in v splošnem ni nič kaj dobro izdelan, medtemko... Župnik napadajo skušnjave. Sedem pglavitnih grehov ni dobra družina. Toda še pravčasno mu pride pomoč: skušnjavca vseh umetnikov zapodi in je zopet samo duhovnik, ki mora vzgajati te mlade duše.

»Otročiči, dragi otročiči, idite z menoj v cerkev. Tam zapojemo »Magnificat«. Nekaj velikega se je zgodilo. Posebna milost vam je dana.«

Kar vnaprej napove čudež in nič ga ne misli skrivati. In vso svojo čredo pelje v svetišče. Glasovi niso ubrani; vendar je vse skupaj prijetna godba, ker je vsakdo pri njej z vsem svojim srcem. Zdaj, ko so se s petjem pripravili, pričakujejo otroci napovedanega dogodka. Mislijo na parstička Štefana, pred katerim so ovčke popadale na kolena. To jim je povedal učitelj. Zdaj v tej uri se jim nobena reč ne zdi nemogoča. Nič se jim ne bi zdelo dovolj lepo. Lipe in Ančka sta v prvi vrsti in odpirata na široko oči, da bi bolje videla, kaj se bo zgodilo.

Gospod župnik prične z ganjenostjo, ki mu rdi lica, kakor je on sam pobarval gospo Lenobo.

»Na drugi strani gorá, teh-le gorá, ki jih vidite od tukaj, živi v veliki hiši, večji kakor vsa naša vas skupaj, in ki ji je ime Vatikan, papež, ki nadomešča Kristusa na zemlji. Jetnik je v svoji palači; ničesar več nima na svetu, in svet je na njegovih ramah. Jaz, ki vam govorim, ga še nisem videl. Videl sem pa že duhovnike, ki so ga videli. Ima belo sutano in je žalosten, ker je na svetu toliko grehov.«

Ustavil se je, da se oddehnal, in malčki, ki so ga poslušali, so imeli solze v očeh, ker so videli solze tudi v očeh duhovnika v beli sutani, ki je jetnik v Vatikanu tam na oni strani gore. Mar ni gora tu, čisto blizu, gora, v katero so že začeli plezati, kadar so šli na božjo pot k Naši ljubi gospe v Charmaix (Sarmé) ali pa, kadar so pasli krave — krave, koze in ovce? In ker je gora tu, je papež gotovo takoj na oni strani za njo.

Toda gospod župnik je takoj nadaljeval svoj govor:

»Nu, vidite, papež, ki vodi vesoljno krščanstvo, je mislil na vas, otročiče...«

»Na nas?« sta vprašala Lipo in Ančka v imenu vseh.

»Na vas in na vse majhne otroke. On želi, da bi bil Bog z vami; želi, da bi bil Bog v vas vseh že v vaših najnežnejših letih. Jezus, sin božji, ki je postal človek, je bil otrok kakor vi, priden otrok, ki je delal v delavnici v Nazaretu. Ta Jezus, ki ga poznate vsi, čigar rojstni dan smo praznovali o božiču, ta Jezus, ki je bil rojen v hlevčku, hoče biti več kot samo vaš zgled in prijatelj. On hoče stanovati v vašem srcu, v vašo dušo hoče v skrivnosti svetega obhajila. Svojo mamico lahko sneste s poljubi. In Bog hoče v svoji ljubezni, da tudi njega sneste. Prejšnje čase so morali otroci čakati do enajstega ali dvajsetega in časih tudi do trinajstega ali štirinajstega leta, preden so jih pustili k sveti mizi, kjer so se tesno združili z Jezusom, ko so prejeli v usta posvečeno hostijo, ki je njegovo meso in njegova kri. Zdaj ni starost nikak zadržek več! Nič več ni treba čakati! Bržko poznate Jezusa, bržko ljubite Jezusa, Ga že lahko sprejmete vase. Komaj Ga boste poklicali, pa bo prišel. Pokličite Ga, otročiči, kličite Ga in prišel bo!«

Vsi so gledali v altar, da bi videli, ali Jezusa še ni tam. On je tam, v tabernaklju. Ne vidimo ga, pa je tam.

»Ti, Katinka, še nimaš več kot osem let. Kadar obrazu ti to berem, tudi Ančka, ki ima

še šest let, bo že lahko šla k obhajilu prav takrat ko njen starejši bratec Lipe, čeprav ima Lipe že deset let; zakaj ona je pravtako pohlevna in pobožna kakor njen bratec.«

Ančka in Katinka, ki ju je gospod posebej imenoval, sta postali vsi zardeli pod svojima čepicama. Gospod župnik jim je pa povedal še drugo novico, ki jo je bral v svojem časopisu.

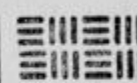
»Pravijo, da se bo zbralo na Francoskem otroško romanje in da se pojdejo zahvalit papežu v Rim. Kralji in cesarji so šli tod mimo, so prekoračili naše gore preko prelaza Mont Cenisa, kamor se popne iz Lanslebourg, da so obiskali papeža ali pa so mu šli na pomoč v Rim; med temi so bili Pipin Mali, Karel Veliki in Karel Plešee, ki je na povratku umrl v naši vasi Avrieux, kjer je pokopan. Neštete množice ljudi so že romale preko Alp v Italijo. Toda otroci še nikoli. To bo zdaj prvič. To bo križarska vojska otrok.«

Križarska vojska otrok! Vsi so jo pričakovali, nič niso presenečeni; vsi pojdejo, kadar bo treba.

»Tu,« je končal župnik, »v naši revni Maurieuni nimamo dosti denarja za takšno dolgo in drago pot, ker železnice preveč stanejo. Ostali bomo doma, toda s srcem bomo z romarji, z otroki, ki so srečnejši in bodo videli papeža in prejeli Boga iz njegovih rok.«

Ta zaključek poslušalcem ni bil povšeči. Tudi nobenega uspeha ni imel. Ker je papež za goro, jo je treba samo prekoračiti, da ga obiščeš v njegovi palači. Ni treba železnice, saj imajo noge, da hodijo, in s seboj bodo vzeli kruha in culice bodo nosili na palicah. Glejte no tega župnika, ki oznanja križarsko vojsko, potem pa ljudi od nje odvrača: Bog vas kliče, papež vas čaka, vi pa ostanite doma in grejte peči in zobjite kostanj in varujte novorojenčke!

Dih upora je šel preko navzočih. Gospod župnik, ki ni ničesar slutil, je pričel zdaj izpraševati o spovedi in obhajilu. Odgovori niso bili zanič ali malomarni. Na kaj neki mislijo zdajle vsi ti otroci? Bog! kako imajo zabite glave! Za kaj neki se zanimajo?

Priporočamo »Cirllovo knjižnico« v Mariboru: 8. zvezek: Oruz Dušica Roman. I. del. 16 Din. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 Din. 10. zvezek: Bennett: Živ pokopan. Povest. 8 Din. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Ot socialista do duhovnika). 16 Din. 13. zvezek: E. Lešnik: Sumi, sumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 Din. 14. zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

glavni znak Kristusa in apostolov, tako je pri judovskem zboru dominirala kot karakterna lastnost surovost in krvoželjnost. Zasepljena Jude sta zelo srečno vodila Kajfež in Jakim. (Pri zadnji predstavi je bilo vpitje morda predvaja.) Pilatov nastop, ki je odgovarjal življenju mogočnih patriarhov, je bil nad navadno višino. (Krasen kostum!) Herod je bil nasprotno zelo živahen. (Cast!) Marija Magdalena in Veronika so priznane igralke. Kot posamezniki tako so ugajale skupine, ki so bile pri Kristusovem prihodu v Jeruzalem, pri Pilatu in pri križanju postavljene res mojstrsko. Rimski vojaki so s poveljnikom na čelu igrali častno. — Inscenacija je bodisi glede dekoracij bodisi glede razsvetljave vzbujala začudenje. Efekt so poveličevali krasni kostumi. (Kedaj napravimo svoje?) Velika je bila poštvalnost in trud g. režiserja. In ti napori niso bili zastonj. Naj bo pričrčan, moralen uspeh je velik, zato pa se mu pridružuje še gmotni. Posetnikov je bilo nebroj — znak ljudskega naziranja za delo naših igralcev, do sedaj, žal, nič upoštevanih; že večkrat so pokazali zmožnost tudi za težke komade. Še nekaj opazki! Pri »Pasijonu« se je pokazala nujna potreba lastnega buffeta. Merodajni krogi, odpravite to vrzel! Dramatični odsek ima dovolj moči in pri »Pasijonu« je dobil več izbranih mladih talentov, katere je treba obdržati v trajni zvezi. V naši sredi in na našem (I) odru. Svetujem poklicanem, naj premišljajo o tem in kako je to mogoče. — Ali bi ne bilo umestno, da napravimo pred prihodnjo sezono kratek dramski tečaj ali vsaj, da peljemo svoje igralce parkrat v letu v ljubljansko narodno gledališče?

Savinjska dolina. Občni zbor Jugosl. Matice na praznik sv. Jožefa v prostorih g. Cimpermana na Polzeli je izvolil večinoma stari odbor, ki mu naj bo resna skrb, da bo društvo tako poštvalno delovalo kot sedaj. Enodušna topla zahvala se je izrekla dosedanemu g. predsedniku dr. Červinku, ki iz zdravstvenih razlogov odloaga predsedstvo. Občni zbor je izrekel ravno tako pohvalo g. tajniku, koroškemu rodoljubu g. Kulterju, ki je duša društva. Pri znani poštvalnosti tukajšnjih prijateljev Matice bi bilo pričakovati večje udeležbe pri obč. zboru, na katerem je prav zanimivo ob sklopt. slikah predaval odposlanec glavnega odbora.

ra v Ljubljani o naši srčoljubni nepozabni Koroški. Hvala mu! Strimo se Savinjski ob naši idealni Matici v mogočne vrste, tukaj bomo najlepše dokumentirali ljubezen do narodnosti.

Naše dijaštvo

Ljubljanska podružnica SDZ ima svoj redni občni zbor v četrtek dne 1. aprila ob 11. uri v Akademskem domu.

Sport

Sturm (Graec): Ilirija. Na Velikonočno nedeljo in ponedeljek igra prvak LNP SK Ilirija dve tekmi s SK Sturmom iz Graeca. Gostovanje Sturm predstavlja prve večje sportne prireditve letošnje nogometne sezone. Sturm je prvak avstrijske Štajerske in najboljši amatersko moštvo Avstrije. Njegovi igralci so brez izjeme že opetovano nastopali reprezentativno za Štajersko. Proti Iliriji nastopi s istim moštvom, s katerim je 25. t. m. igral neodločeno 2:2 proti zagrebškemu prvaku Gradjanskemu SK.

Smučarji pozor! Vodje vseh smučskih partij, ki prirede za Velikonoč izlete v planine, se naprešajo, da se udeležijo sestanka, ki se vrši danes dne 30. t. m. ob 18. uri v damskem salonu kavarne »Emona« v svrhu ekonomične in sporazumne razdelitve po planinskih kočah Tamkaj se sprejemajo tudi nove prijave za udeležbo. — Tajništvo JZSS.

Izpred sodišča

Dve zanimivi tiskovni pravdi. Svoječasno je priobčilo »Jutro« več člankov, ki so bili naperjeni proti inženjerju g. Dušanu Sernecu. V teh člankih se mu je očitalo, da je kot vodja elektrarne ob Završnici pri Zirovnici na Gorenjskem zanemarjal svojo dolžnost, da je hodil po več dni po političnih pohodih, sprejemal kot ravnatelj družbe od kmetov razna darila in da se ni pobrigal, da bi kupil pravočasno baker in sicer takrat, ko je bil najcenejši, ter da je s tem družbo oškodoval. Inž. Sernec je list tožil in pri obravnavi so ugotovile priče sledeče: Inž. Vagaja, ki je, kot sam prizna, v

hudem nasprotstvu s Sernecem, ne ve izpovedati ničesar kompromitirajočega za inž. Serneca. Posestnik in župan Alojzij Cvenkelj iz Ljubnega na Gorenjskem je povedal, da je prodal nekoč inž. Sernecu partijo borovih drog. Bila pa je ta kupčija popolnoma v redu izpeljana. Tudi tretja priča, bivša pisarniška uslužbenka pri podjetju, je izpovedala, da je bil inž. Sernec točen v uradu. Na podlagi teh izpovedb je razsodil senat tako, da je urednik »Jutra« kriv zanemarjanja uredniške dolžnosti in je zakrivil s tem prestop po členu 3 tiskovne novele ter se obsodi na 2000 Din denarne globe in v povračilo vseh stroškov in mora priobčiti to sodbo v tretji številki »Jutra«, ki bo sledila pravomočnosti te sodbe. — Pri drugi obravnavi je nastopil kot obtoženec ljubljanski knjigovez Ivan Jakopič na Cankarjevem nabrežju, ki je obenem tudi predsednik »Pokrajinske zveze knjigovozov v Sloveniji«. Tega je tožil urednik lista »Napreč g. Bernot in sicer radi klevete po § 52 tisk. zakona. Ta obravnava, ki je bila enkrat že preložena, se tiče sledečega dejstva: Jakopič je razposlal kot predsednik zveze knjigovozov članom neko okrožnico, v kateri je pozival člane, da naj ne spreje-

majo od Bernota v vezavo nobenega dela, češ da je Bernot slab plačnik. Prva razprava se je vršila dne 12. marca letos in je bila preložena v svrhu zaslivanja priče Ivana Nabernika, ki je bil včeraj tudi zaslišan. Ta je izpovedal, da je Bernot res nekoliko zaostajal s plačili, kar pa je lahko umešno radi tega, ker tudi Bernot ni dobival pravočasno svojih terjatev, del dolga pa se je poravnaval z vplačili inseratov, katere je prejela tiskarna sama. Tudi je v varstvo zaostanka ponudil Bernot menico. Po zaslujanju številnih prič je predlagal zasebni obtožitelj Bernot obsodbo po § 52 tisk. zakona radi klevete, zahteval je, da se mu prizna odškodnina in da se natisne sodba v Uradnem listu in v vseh slovenskih delavskih listih. Zagovornik je ugotavljal, da ni bila tožena pravilna oseba in da je dotična okrožnica le svarilo članom zveze. Po kratkem posvetovanju je senat zavrnil vse nadaljne dokaze in je obtoženca oprostil iz razloga, da tu ni šlo za tiskan predmet, ki bi bil namenjen javnosti, marveč le za okrožnico, ki je bila poslana samo knjigovozom. Bernot je prijavil nato ta koj pritožbo ničnosti, tako da bo šla ta zadeva še na višjo instanco.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 30. marca 1926.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Toplota	Rel. vlaga	Veter in brzina	Oblak.	Vrsta padavin	V Ljubljani je
kraj	čas	°C	%	m	0-10	ob opazovanju	v m. 6h
Ljubljana (dvorec)	7	757.1	87	91	W 0.5	8	dež 0.1
	8	757.0	98	90	mirno	7	
	14	755.4	18.9	53	SW 4	7	
	21	756.6	14	68	SW 0.5	8	
Zagreb		756.5	13.0	78	W 3	10	0
Belgrad		758.2	17.0	58	SSE 1.5	10	0
Sarajevo	8	759.4	16.0	39	SSW 3	10	0
Skopje		763.3	13.0	76	E 0.5	10	0
Dubrovnik		760.2	19.0	38	SE 3	4	0
Praga	7	752.2	9.0	—	SSE 1.5	10	0

Barometer je reduciran na morsko gladino.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši t. Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!

VAJENCA za brivsko obrt sprejme takoj Albin Sinkovec, brivec, VIC.

DRUŽABNIKA s jamstvom ali strokovnjaka z dobrimi priporočili sprejemem v dobro vpeljano manufakturno trgovino v Ljubljani. — Ponudbe na poštni predal 157, Ljubljana.

VRTNAR (samski) — išče službo za takoj ali pozneje. — Naslov pove uprava lista pod: 2160.

SLUŽKINJA vajena otrok, dobi takoj službo. Naslov v upravi: 21741.

VAJENCA za sedlarsko in pa avtomobilarsko obrt sprejemem takoj. Leopold Šušteršič, Dunajska c. 41, Ljubljana.

Gospodična izučena prodajalka meš. stroke, večša tudi v gospodinjstvu, želi MESTA kjerkoli. — Naslov pove uprava lista pod št. 2139.

MLINARJI! Proda se stroj za luščenje žita (Schälmaschine) »Rex«, valjni stol Ganz s štirimi valji, gladki, en par posebnih ostrih, par umetnih kamnov 42 col. dva stroja za čiščenje zdroba (Griesputzmasch.) in več cilindrov s svilo, vse v dobrem stanju. — Naslov: IVAN KURAJT, valjni mlin, DOMŽALE.

OREHE po ugodni ceni prodaja L. Hochmüller v Mariboru, Pod mostom 7.

Prodamo prvovrstno stavbno parcelo v obsegu c. 3000 m², na najlepšem kraju na Mirju, event. tri parcele po približno 1000 m², in sicer najvišj. ponudniku. Pis. ali ustne ponudbe je poslati do 10. aprila t. l. »Čebelarskemu društvu za Slovenijo« v Ljubljani (v roke ravnatelju Mesarju, Jug. knjigarna, I. nadst.), ki da tudi vse potrebne informacije. 2042

Prodano moderno masivno spalnico iz trdega lesa za 3500 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2134.

Svilene klobuke in slamnike v veliki izbiri, solidno blago, nizke cene, priporoča modni salon **STUCHLY-MASKE** LJUBLJANA, Židovska ulica 3

Perfektna kuharica se išče na deželo k tričlanski, ugledni družini proti dobri plači. Nastop sredi aprila. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »Kuharica« 2151.

NAPRODAJ JE: modroc na peresih, kompletna postelja, moška obleka, 2 ženski obleki, 4 fotelje. Ljubljana, Stara pot 1/1, 3. vrata (Vod. mat.). Na ogled ob nedeljah od 10 do 6 pop.

PODRUŽNICO manufakturne trgovine oddamo proti jamstvu v Novem mestu, Kranju in Ljubljani. Reflektanti z lokalom imajo prednost. Ponudbe na poštni predal 160, Ljubljana.

SLUŽKINJA z dobrimi spričevali, ki je zmožna vseh del pri gospodinjstvu in domačih del, se takoj sprejme k poštini družini. Več na Prulah št. 8, Ljubljana.

ČEVLJI ZA VELIKO NOČ 20% popusta! PREŠERNOVA UL. št. 9 — na dvorišču. **I. ČARMAN.**

Velika zaloge modernega **POHIŠTVA.** Nudim po nizkih cenah tudi na obroke. **MATIJA ANDLOVIC**, zaloge pohištva, Ljubljana, Vidovdanska cesta 2. 2178

ORKESTRIJON velik, lep, z elektr. pogonom (Streichorchester), in druge lepe godb. avtomate na uže ali elektr., oddam zaradi pomanjkanja prostora skoraj **ZASTONJ. - A. RASBERGER**, zaloge gramofonov in plošč, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica 5.

Koruzo za krmo in OTROBE oddaja najceneje veletrgovina **A. VOLK**, Ljubljana, Resljeva cesta 24. 2185

Razprodaja ČEVLJEV! Za Veliko noč ponovno zelo znižane cene. Pri odkupu čez 600.— Din 1 par čevljev **ZASTONJ!** **M. BLAZNIK**, Škofjaloka.

KOKS - ČEBIN Wolfova ulica 1/1. — Telefon 56

V restavraciji »Pod SKALCO« Mestni trg št. 11 se točijo pristna ter pitna VINA. Preko ulice 1 Din ceneje. Vsako sredo, soboto in nedeljo od 20. do 24. ure **SALONSKI KONCERT.** — Ob nedeljah od 9. do 13. ure **ZA JUTERKOVALNI KONCERT.** 1939

Priporoča se železnina **A. SUŠNIK** Ljubljana, Zaloška cesta.

NAPRODAJ TOVORNI »FIAT«-AUTO dvotonski, in 1 »FIAT« enotonski. — Ponudbe na »Textilia« d. d., Ljubljana, Krekov trg 10.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI:

FRANCOSKO — SLOVENSKI SLOVAR.

Sestavil dr. Janko Protnar. Cena vez. Din 70.—.

SLOVENSKO — FRANCOSKI SLOVAR.

Sestavil dr. Janko Kotnik. Cena vez. Din 70.—.

Še je čas!

da si nabavite za Velikonočne praznike po nadvse ugodni ceni lepe in trpežne **SPOMLADANSKE OBLEKE — POVRŠNIKE** in **OBLEKE ZA OTROKE.** — Krasna in velika izbira, priznana trpežnost in pa brez konkurenčne cene! Odjemalci deležni posebnih nagrad! — Izkoristite priliko!

Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie., Ljubljana
Detajlna prodajalna: Erjavčeva cesta št. 2.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Italijansko - slovenski slovar

Nad 40.000 besed z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih in zemljepisnih imen. **Dr. Josip Valjavec.** Cena vez. Din 70.—

Slovensko - italijanski slovar

Dr. Josip Valjavec. Cena vez. Din 65.—

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč

Urednik: Fran Terseglav,

Štampilje

S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvora.

Najnovejša iznajdba! Brez kvarenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblek **ANTON BOC, Ljubljana** Šelengurgova ul. 6. I, Glinca-VII-48

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah črne, jvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

»Austro-Fiat« 4-tonski, v dobrem stanju s skoraj novimi gumami, proda Konzervna tovarna d. d. »GLOBUS« na Vrhniki. 2102

Krasni dunajski modeli v salonu

P. Barborič, Ljubljana, Mestni trg 7

Velika izbira svilenih klobukov. Slamniki od Din 60.— naprej, cvetlice, trakovi itd.

Preoblikovanje slamnikov po najnovejši modi. Cene priznane nizke.

Kljub vsej ostali reklami so vendarle

naši čevlji najcenejši

in natrpežnejši. — **FRAN DERENDA in KOMP.,** Ljubljana, Gradišče št. 4.

Priporoča se Vam za nakup in izvršitev

spalnic, jedilnic, gospodskih sob

pisarniške oprave, kuhinj in drugega pohištva, katero imam vedno v zalogi prvovrstno blago, za katero se jamči. — **ANDREJ KREGAR**, mizarstvo in zaloga pohištva, nasproti kolodvora Vižmarje, št. Vid nad Ljubljano. Zahtevajte cenik!

30%

Elektr. žarnice
Elektr. motorji,
Elektr. svetilke
Elektr. aparati za kuho
in gretje

Radio-aparati, kompl. aparati, 234 svetilk
30% pod dnevno ceno

ELEKTRO COMPANY
LJUBLJANA, SV. PETRA C. 25

Enonadstr. trgov. hiša

z lepimi prostori, dvoriščnim poslopjem in velikim vrtom je takoj na prodaj po zelo ugodni ceni. — Vprašanja poslati na naslov: **E. ANDREITZ, Slovenjgradec.** 2031

Preminula je gospodična

Leopoldina Fürnschuss
zasebnica

Gospodsk. ulica 10. — Pogreb blage pokojnice se bo vršil v sredo ob 2 popoldne iz hiše žalosti.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala.

Iskrena in srčna hvala vsem sorodnikom, znancem in prijateljem na izrazih sožalja pri smrti našega milega pokojnika.

Rodbina Lenarčič.

Dr. FRANCE GORŠIČ naznanja v imenu vse rodbine, da je njegova srčno ljubljena, dobra mati in stara mati, gospa **Marija Goršič roj. Kovšča** vdova orglarskega stavb. mojstra

v torek, dne 30. marca t. l. ob pol 4 popoldne, po dolgi mučni bolezni, v 84. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, dne 1. aprila 1926 ob 4 pop. iz mrtvašnice v drž. bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 30. marca 1926.